

T.C.
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAĞIMSIZ
ÇALIŞABİLME VE SORUMLULUK ALABİLME
YETKİNLİĞİ İLE MİZAH TARZLARI VE ZAMAN
YÖNETİMİ BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Sonay CESUR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KIRŞEHİR-2018

©2018- Sonay CESUR

T.C.
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAĞIMSIZ
ÇALIŞABİLME VE SORUMLULUK ALABİLME
YETKİNLİĞİ İLE MİZAH TARZLARI VE ZAMAN
YÖNETİMİ BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

RELATIONSHIP BETWEEN HUMOUR STYLE AND
TIME MANAGEMENT ABILITIES WITH THE SELF-
EMPLOYABILITY AND RESPONSIBILITY
CAPABILITY OF TEACHER CANDIDATES

Hazırlayan

Sonay CESUR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Doç. Dr. Sadık Yüksel SIVACI

KIRŞEHİR-2018

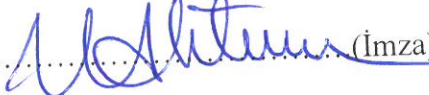
KABUL VE ONAY

Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi, Sonay Cesur tarafından hazırlanan “Öğretmen Adaylarının Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği ile Mizah Tarzları ve Zaman Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişki” adlı tez çalışması **21.12.2018** tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından oybirliği/oyçokluğu ile **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman (İmza)
Doç. Dr. Üyesi Sadık Yüksel SIVACI

Üye..... (İmza)

Prof. Dr. Nihat ÇALIŞKAN

Üye..... (İmza)
Doç. Dr. Vedat AKTEPE

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

.../.../20..

(İmza)

Doç. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Ahi Evran Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin 1 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

21/12/2018

Sonay CESUR

İmza

ÖZET

**ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAĞIMSIZ ÇALIŞABİLME VE
SORUMLULUK ALABİLME YETKİNLİĞİ İLE MİZAH TARZLARI VE
ZAMAN YÖNETİMİ BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ**
Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan: Sonay CESUR

Danışman: Doç. Dr. Sadık Yüksel SIVACI

2018 – (XVI + 65)

Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

Jüri

Doç. Dr. Sadık Yüksel SIVACI

Prof. Dr. Nihat ÇALIŞKAN

Doç. Dr. Vedat AKTEPE

Bu çalışma, öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlikleriyle mizah tarzı ve zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişkisinin incelemesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören 504 adet son sınıf öğrencileri ile yürütülmüştür. Sivacı ve Kuzu (2017) tarafından geliştirilen Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği ölçeği, Martin ve ark. (2003) tarafından geliştirilen ve Yerlikaya (2003) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Mizah Tarzı ölçeği ve Britton ve Tesser (1991) tarafından geliştirilen ve Alay and Koçak (2002) tarafından Türkiye'de uygulanan Zaman Yönetimi ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 24 kullanılarak analiz edilmiştir ve ölçeklerin ortalamalarının Cronbach alfa güvenilirlik değeri .792 olarak bulunmuştur. İstatistiksel analizler sonucunda, öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlik

düzeylei cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma gösterirken, yaş, bölüm, bölümden memnuniyetleri ve not ortalamaları değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

ile farklılık bulunmamıştır. Kullanılan ölçekler arasındaki ilişki bakımından, öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlik düzeylerinin mizah tarzları ile ilişkilendirilemediği, buna karşın zaman yönetimi becerileri ile orta dereceli pozitif ve istatistiksel olarak çok yüksek seviyede anlamlı ilişkiye sahip olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği, mizah tarzı ve zaman yönetimi becerisi, öğretmen adayları

ABSTRACT

RELATIONSHIP BETWEEN HUMOUR STYLE AND TIMING MANAGEMENT ABILITIES WITH THE SELF-EMPLOYABILITY AND RESPONSIBILITY CAPABILITY OF TEACHER CANDIDATES

M.Sc. Thesis

Preparer: Sonay CESUR

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Sadık Yüksel SIVACI

2018 – (XVI + 65)

**Ahi Evran University, Institute of Social Sciences
Department Of Educational Sciences
Educational Programs and Instruction Discipline**

Jury:

Assoc. Prof. Dr. Sadık Yüksel SIVACI

Prof. Dr. Nihat ÇALIŞKAN

Assoc. Prof. Dr. Vedat AKTEPE

This study aims to investigate relationship between humour style and time management abilities with the self-employability and responsibility capability of teacher candidates. Research was conducted on the 504 senior students studying at the different departments of the Education Faculty of Kırşehir Ahi Evran University. The Self-Employability and Responsibility Capability Scale developed by Sıvacı and Kuzu (2017), the Humour Style Scale developed by Martin et al. (2003) and translated to Turkish by Yerlikaya (2003) and Time Management Scale developed by Britton and Tesser (1991) and applied by Alay and Koçak (2002) in Turkey were used. The data obtained was analysed using SPSS 24 and Cronbach Alpha reliability value was found as .792. In consequence of statistical analysis, while the levels of

self-employability and responsibility capability of teacher candidates showed a statistically significant difference in terms of gender, it was not found a significant difference in terms of age, department, department satisfaction and academic achievement. In terms of relationship between scales used, it was found that the levels of self-employability and responsibility capability of teacher candidates have not been correlated with their humour style whereas have a moderately positive and statistically significant correlation at high level.

Key Words: The self-employability and responsibility capability, humour style and time management abilities

ÖN SÖZ

Mesleklerin mesleği olarak adlandırılan öğretmenlik mesleğinin Milli Eğitim Bakanlığının belirlemiş olduğu genel yeterliliklerinin yanı sıra değişen ve küreselleşen dünya düzenine ayak uydurabilmesi için farklı özelliklerinin de olması gerekmektedir. Bu amaçla çalışmamızda öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlikleriyle mizah tarzı ve zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişki irdelenmiştir. Bu çerçevede bağımsız çalışabilme, sorumluluk alabilme yetkinliği, tarzları, mizah eğitim ilişkisi kavramları üzerinde durulmuştur. Ayrıca öğretmen adaylarının Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliğini ile mizah tarzlarını ortaya çıkarmak için farklı bölümlerde bulunan öğrencilerle görüşme yapılarak öğretmen adaylarının bu konudaki yetkinliği ortaya çıkarılmıştır. Öğretmen adaylarından alınan veriler neticesinde de öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği ile mizah tarzları ve zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişki ortaya çıkarılmış ve bu konuda sonuçlara ulaşılmıştır.

Üç bölümden oluşan bu araştırmanın birinci bölümünde “Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği ” başlığı altında bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği üzerinde durulmuştur. İkinci bölümde, Mizah, Mizah tarzları ve Eğitim ve Mizah ilişkisi irdelenmiştir. Üçüncü bölümde “ Zaman Yönetimi” başlığı altında zaman yönetimi ve önemi, kişisel zaman yönetimi, örgütsel zaman yönetimi, eğitim ve okullarda zaman yönetimi ve öğretmenlik mesleği ve zaman yönetimi başlıkları üzerinde de durulmuştur.

Alanyazın incelediğimizde mizah tarzları, bağımsız çalışabilme, sorumluluk alabilme, zaman yönetimi üzerine çalışmaların yapıldığı fakat bu konuda çok fazla çalışma yapılmadığı görülmüştür. Bu açıdan çalışmanın farklı bir çalışma olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışma esnasında pek çok kişinin emeği ve desteği olmuştur. Özellikle, yüksek lisans eğitimimin ilk gününden itibaren, akademik bilgi ve tecrübelerinden yararlanma fırsatına eriştiğim, çalışmam boyunca beni yönlendiren, destek veren, yoğun bir çalışma temposu içerisinde olmasına rağmen; zaman ayıran ve manevi desteğini, rehberliğini esirgemeyen değerli hocam ve tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Sadık Yüksel Sıvacı'ya tüm içtenliğimle teşekkür ediyorum. Araştırma sürecinde

katılımları ile araştırmanın gerçekleştirilmesini sağlayan bütün öğretmen adaylarına da sonsuz saygılarımı sunarım.

Çalışmamın her anında maddi-manevi desteklerini yanımda hissettiğim aileme sonsuz şükranlarımı sunuyorum.

Kırşehir, 2018

Sonay Cesur

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
KABUL VE ONAY.....	i
BİLDİRİM	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ	xiii
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xv
GİRİŞ	1
BÖLÜM I	1
1. GİRİŞ	1
1.1. ARAŞTIRMA KONUSU VE PROBLEMİ	3
1.2. ALT PROBLEMLER	3
1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ	4
1.3.1. Araştırmanın Amacı	4
1.3.2. Araştırmanın Önemi	4
1.4. VARSAYIMLAR	5
1.5. SINIRLILIKLAR	6
1.6. TANIMLAR	6
BÖLÜM II	8
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	8
2.1. BAĞIMSIZ ÇALIŞABİLME VE SORUMLULUK ALABİLME YETKİNLİĞİ	8

2.2. MİZAH	10
2.2.1. Mizah Kavramı	10
2.2.2. Mizah Kuramları	11
2.2.2.1. Üstünlük kuramı.....	11
2.2.2.2. Uyuşmazlık kuramı.....	12
2.2.2.3. Psikoanalitik kuram.....	12
2.2.2.4. Fizyolojik kuram.....	12
2.2.2.5. Rahatlama kuramı.....	13
2.2.3. Mizah Tarzları	13
2.2.3.1. Kendini geliştirici mizah.....	13
2.2.3.2. Kendini yıkıcı mizah.....	13
2.2.3.3. Katılımcı mizah.....	14
2.2.3.4. Saldırgan mizah.....	14
2.2.4. Eğitim ve Mizah	14
2.3. ZAMAN YÖNETİMİ	15
2.3.1. Zaman Yönetimi Kavramı ve Önemi	15
2.3.1.1. Zaman kavramı	15
2.3.1.2. Zamanın yapısı	16
2.3.1.3. Zamanın önemi	17
2.3.1.4. Zaman yönetimi kavramı	18
2.3.1.5. Zaman yönetiminin amacı ve önemi	19
2.3.2. Kişisel Zaman Yönetimi	20
2.3.3. Örgütsel Zaman Yönetimi	21
2.3.4. Eğitim ve Okullarda Zaman Yönetimi	21
2.3.5. Öğretmenlik Mesleği ve Zaman Yönetimi	22

2.4. KONU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	23
2.4.1. Konu İle İlgili Yurtiçinde Yapılan Çalışmalar.....	23
2.4.2. Konu İle İlgili Yurtdışında Yapılan Çalışmalar.....	24
BÖLÜM III	25
3. YÖNTEM.....	25
3.1. ARAŞTIRMA DESENİ / MODELİ.....	25
3.2. ARAŞTIRMANIN EVREN ve ÖRNEKLEMİ	25
3.3. VERİ TOPLAMA ARACI	27
3.3.1. Mizah Tarzları Ölçeği.....	27
3.3.2. Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinlik Düzeyi Ölçeği.....	28
3.3.3. Zaman Yönetimi Envanteri.....	28
3.4. VERİ TOPLAMA SÜRECİ.....	28
3.5. GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİK.....	28
3.6. VERİ ANALİZİ.....	29
BÖLÜM IV	30
4. BULGULAR.....	30
4.1. BAĞIMSIZ ÇALIŞABİLME VE SORUMLULUK ALABİLME, MİZAH TARZLARI VE ZAMAN YÖNETİMİNİN TANIMLAYICI İSTATİSTİKLERİ	30
4.2. CİNSİYET BAKIMINDAN BAĞIMSIZ ÇALIŞABİLME VE SORUMLULUK ALABİLME, MİZAH TARZLARI VE ZAMAN YÖNETİMİNİN ANALİZİ	30
4.3. YAŞ ARALIKLARI BAKIMINDAN BAĞIMSIZ ÇALIŞABİLME VE SORUMLULUK ALABİLME, MİZAH TARZLARI VE ZAMAN YÖNETİMİNİN ANALİZİ	32

4.4.ÖĞRENİM GÖRDÜKLERİ BÖLÜM BAKIMINDAN BAĞIMSIZ ÇALIŞABİLME VE SORUMLULUK ALABİLME, MİZAH TARZLARI VE ZAMAN YÖNETİMİNİN ANALİZİ	34
4.5. ÖĞRENİM GÖRDÜKLERİ BÖLÜMDEN MEMNUNİYETLERİ BAKIMINDAN BAĞIMSIZ ÇALIŞABİLME VE SORUMLULUK ALABİLME, MİZAH TARZLARI VE ZAMAN YÖNETİMİNİN ANALİZİ	37
4.6. AĞIRLIKLI GENEL NOT ORTALAMALARI BAKIMINDAN BAĞIMSIZ ÇALIŞABİLME VE SORUMLULUK ALABİLME, MİZAH TARZLARI VE ZAMAN YÖNETİMİNİN ANALİZİ	39
4.7. BAĞIMSIZ ÇALIŞABİLME VE SORUMLULUK ALABİLME İLE MİZAH TARZLARININ KORELASYON ANALİZİ	42
4.8.BAĞIMSIZ ÇALIŞABİLME VE SORUMLULUK ALABİLME İLE ZAMAN YÖNETİMİNİN KORELASYON ANALİZİ	43
BÖLÜM V	45
5. SONUÇLAR, TARTIŞMA ve ÖNERİLER	45
5.1. SONUÇLAR ve TARTIŞMA	45
5.2. ÖNERİLER	48
KAYNAKÇA	49
EKLER	56
ÖZGEÇMİŞ	65

TABLolar LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 3.1. Katılımcıların cinsiyet dağılımı	25
Tablo 3.2. Katılımcıların yaş dağılımı	25
Tablo 3.3. Katılımcıların öğrenim gördükleri bölümden memnuniyetleri	26
Tablo 3.4. Katılımcıların öğrenim gördükleri anabilim dalına göre dağılımları	26
Tablo 3.5. Katılımcıların ağırlıklı genel not ortalamalarının dağılımı	26
Tablo 4.1. Kullanılan ölçeklerin ve alt boyutlarının tanımlayıcı istatistik sonuçları	30
Tablo 4.2. Cinsiyet değişkenine göre bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme (BÇSA) yetkinliği tanımlayıcı istatistikleri.....	31
Tablo 4.3. Cinsiyet değişkenine göre mizah tarzı alt boyutlarının tanımlayıcı istatistikleri.....	31
Tablo 4.4. Cinsiyet değişkenine göre zaman yönetimi alt boyutlarının tanımlayıcı istatistikleri.....	32
Tablo 4.5. Yaş aralığı değişkenine BÇSA değişkenin tanımlayıcı istatistikleri.....	32
Tablo 4.6. Yaş aralığı değişkenine göre mizah tarzı ve alt boyutlarının tanımlayıcı istatistikleri.....	33
Tablo 4.7. Yaş aralığı değişkenine göre zaman yönetimi ve alt boyutlarının tanımlayıcı istatistikleri.....	33
Tablo 4.8. Öğrenim gördükleri bölüme göre BÇSA yetkinliklerinin tanımlayıcı istatistikleri.....	34
Tablo 4.9. Öğrenim gördükleri bölüme göre mizah tarzlarının tanımlayıcı	

istatistikleri.....	34
Tablo 4.10. Öğrenim gördükleri bölüme göre zaman yönetimi ve alt boyutlarının tanımlayıcı istatistikleri.....	36
Tablo 4.11. Öğrenim görülen bölümden memnuniyete göre BÇSA yetkinliğinin tanımlayıcı istatistikleri.....	38
Tablo 4.12. Öğrenim görülen bölümden memnuniyete göre mizah tarzı ve alt boyutlarının tanımlayıcı istatistikleri.....	38
Tablo 4.13. Öğrenim görülen bölümden memnuniyete göre zaman yönetimi ve alt boyutlarının tanımlayıcı istatistikleri.....	39
Tablo 4.14. Ağırlıklı genel not ortalaması değişkenine göre test edilen BÇSA yetkinliği tanımlayıcı istatistikleri.....	39
Tablo 4.15. Ağırlıklı genel not ortalaması değişkenine göre test edilen mizah tarzının tanımlayıcı istatistikleri.....	40
Tablo 4.16. Ağırlıklı genel not ortalaması değişkenine göre test edilen zaman yönetimi tanımlayıcı istatistikleri.....	42
Tablo 4.17. Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliğinin mizah tarzı arasındaki ilişki (BÇSA: Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme, KGM: Kendini Geliştirici Mizah, KM:Katılımcı Mizah, SM: Saldırgan Mizah, KYM: Kendini Yıkıcı Mizah, MTÖ:Mizah Tarzı Ölçeği geneli)	42
Tablo 4.18. Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliğinin zaman yönetimi arasındaki ilişki (BÇSA: Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme, ZP:Zaman Planlaması, ZT:Zaman Tutumu, ZH:Zaman Harcaticılar, ZYE:Zaman Yönetimi Envanteri)	43

SİMGELER VE KISALTMALAR

\bar{x}	: Ortalama
akt.	: Aktaran
BÇSA	: Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme
BÇSAY	: Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği
çev.	: Çeviren
KGM	: Kendini Geliştirici Mizah
KM	: Katılımcı Mizah
KYM	: Kendini Yıkıcı Mizah
MTÖ	: Mizah Tarzı Ölçeği
N	: sayı
SM	: Saldırgan Mizah
SS	: Standart Sapma
TDK	: Türk Dil Kurumu
TYYÇ	: Türkiye Yükseköğretim Yeterlilik Çerçevesi
ZH	: Zaman Harcatıcılar
ZP	: Zaman Planlaması
ZT	: Zaman Tutumu
ZYE	: Zaman Yönetimi Envanteri

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Öğretmenlik mesleğini bütün iş kollarının bir mesleği olarak tanımlamak doğru bir yaklaşım olabilir. Çünkü öğretmenlik mesleği diğer meslek dallarının bilişsel ve devinışsel inceliklerinin öğretilmesi sürecinde görev alan önemli bir meslek dalıdır (Türer, 2009). Öğretmen öğrenme sürecinde araç vazifesi yapar, sınavları yürüten, disiplin sağlama noktasında görev üstlenen, orta sınıf ahlakının savunucusu ve vekildir (Çelikten, Şanal & Yeni, 2005). Günümüzde, öğretmenlik mesleği, eğitim ile ilgili kültürel, , bilimsel sosyal, ekonomik ve teknolojik boyutlar alanında bilgi, beceri ve mesleki yeterlilik gerektiren bir meslek alanıdır (Şişman & Acat, 2003). Bu mesleki yeterlilikler içerisinde öğretmenin bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlik düzeyleri önemli bir yere sahiptir. Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlik düzeyine ulaşabilen bir öğretmenin zaman yönetiminin de güçlü olması gerekmektedir.

Verimli ve etkili zaman yönetimi, öğretmenler için hayati öneme sahip bir yönetim alanıdır. (Demirtaş ve Özer, 2005: 1). Zamanın etkin kullanımıyla işlerin zamanında yetişmeme durumu ortadan kalkmakta ve zaman tuzakları daha iyi kontrol edilebilmektedir. (Özdemir, 2006: 128). Timpe (1987), zaman yönetiminde geliştirilme olmasının bireyin üretkenliğinde ve genel performansında etkili olduğunu ifade etmektedir (Alay ve Koçak, 2003: 3). Hayatın düzenli olması, akışın sorunsuz devamı için zamanı iyi kullanmayı bilmek gerekmektedir (Özbey, 2007: 44). Zamanı etkili bir biçimde kullanmak ya da yönetmek, sahip olunan her bir zamanı hedef ve amaçlara uygun olacak doğrultuda planlayarak kullanmak anlamına gelmektedir. Zamanı yönetmek kişisel beceriyi ve kararlılığı gerektirir. Verimliliğin sağlanması için zamanı bir plana uygun olacak biçimde ekonomik anlamda kullanmak gerekir. İnsanların yaşamlarının her bir anı servet değerindedir (Karaoğlan, 2006: 40). Zamanı etkili kullanan bir kişi, düşünülenin aksine kendine ait olan süreyi tek bir konuya odaklanarak değil, iş hayatını, özel hayat ve bireysel zevkler gibi farklı etkinlikler içerisinde paylaştırabilen kişidir (Akgemci vd. 2003: 2).

Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlik düzeyine ulaşmış bir öğretmenin zaman yönetimini etkili kullanması gerekmektedir. Okullar bir örgüt olarak düşünüldüğünde, örgüt havası çok önemlidir. Bu havanın etkili olabilmesi için sınıf içerisinde öğretmenlerin mizah tarzlarının olumlu yönde olması gerekmektedir.

Mizah gündelik hayatın önemli bir bölümünü oluşturur. İnsanları eğlendiren ve sosyal ilişkilerin önemli bir unsuru olan mizah, insanların toplandığı ve etkileştiği hayatın ve

yaşamın her yerinde ve aşamasında yer alır. İnsanlar karşılaştıkları birçok olayda ve durumda mizahla iç içedirler veya mizahla karşılaşır (Recepoğlu ve Özdemir, 2012). Günümüz toplumunda mizaha verilen değer gişe rekorları kıran komedi filmlerine, en çok izlenen komedi dizilerine, sadece komediye yer veren televizyon kanallarına, mizah ve karikatür unsurlarını içeren dergilere ve komedyenlere gösterilen ilgiden de anlaşılabilir. Chapman ve Foot (1996), komedyenlere gösterilen aşırı ilginin yaşamımızda mizaha olan ihtiyacın yeterli düzeyde kanıtı olduğunu ifade etmektedir.

İnsanoğlu, düşünmesinin yanında gülmesiyle de diğer canlılardan ayrılmaktadır. İnsana özel olarak verilen gülme özelliği, kişinin ruhunu rahatlatmakta, sosyal bir ortamda meydana geldiği için insanı sosyalleştirmekte, toplumu birbirine bağlamakta ve sosyal hayatta yanlış olan şeyleri göstererek düzeltilmesini sağlamaktadır (Usta, 2005: 11). Yarwood (1995) mizahın insanların örgütsel sosyalleşme sürecine de katkıda bulunduğunu belirtmiştir.

Olumlu yönde kullanılan mizahın insanlar üzerinde etkisi çok büyüktür. Kişilerin karşılıklı iletişim içerisinde oldukları örgüt yaşamında mizahın önemi daha da fazla artmaktadır. Okulların da birer örgütsel mekanlar olduğunu düşünecek olursak öğretmenlerin mizah tarzlarının önemi ortaya daha fazla çıkmaktadır. Mizah günümüzde genel olarak pozitif duygu ve hisleri çağrıştırmaktadır. Çünkü mizahın kendi kavramını veya çağrıştıran herhangi bir kavramdan bahsedildiğinde bile insanların yüzlerinde tebessüm görülmektedir. Yapılan araştırmalarda çoğunlukla mizah pozitif duygularla ilişkilendirilmektedir. Freud savunma mekanizmaları arasında mizahı en üstün konumda olarak ifade etmiştir. May mizah duygusunun bireylerin problemlerden uzaklaşma ve böylelikle kendi sorunlarına daha geniş bir bakış açısıyla bakabilmelerine yardımcı olduğunu ifade etmiştir. Maslow (1954) mizah duygusunu olgun bireylerin kişiliklerinin ya da kendini gerçekleştirmiş kişilerin en temel özellikleri arasında yer aldığını kabul etmiştir. Frankl (1984) mizah duygusu çok önemli bir insani nitelik olarak tanımlamıştır. McGhee ve Lloyd (1982), mizahın insanların diğer insanlarla ilişkiler geliştirmesine yardımcı olduğunu, Davies (1991) mizahın insanlar arasındaki bağları güçlendirdiğini ve kişilerin aidiyet duygularını arttırdığını ifade etmiştir. Lowe (1986), mizah sayesinde insanların kendi aralarındaki çatışmaları azaltılabileceğini ve gruplaşma normlarının yerleşmesinde pozitif bir görevi olduğunu ifade etmiştir. Hampes (1992), mizahın yakın ilişkilerde zenginleştirmeyi sağlayan bir etkiye sahip olduğunu vurgulamıştır.

Bu bölümde araştırmanın konusu ve problemi, araştırmanın amacı ve önemi, araştırmanın yöntemi, varsayımlar, kapsam ve sınırlılıklar ve terimler yer almaktadır.

1.1. ARAŞTIRMA KONUSU VE PROBLEMİ

21. yüzyılda bilim ve teknolojideki hızlı gelişme ve değişme eğitim ve öğretim ortamlarının da hızlı bir şekilde gelişmesine ve değişmesine neden olmaktadır. Bu değişimlere eğitim ve öğretim ortamlarında yetişebilmek için öncelikle okullarda öğretmenlerin kendilerini yetiştirebilmeleri gerekmektedir. Bunun içinde öğretmenlerin bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlikleri ve mizah tarzları ve zaman yönetimi becerileri konusunda kendilerini yetiştirmeleri gerekmektedir.

Okullarda öğretmenlerin zaman yönetimlerini iyi kullanabilmeleri tek başına yeterli olmayabilir. Zaman yönetiminin iyi kullanılabilmesi için okullar ve okulların en önemli öğeleri arasında yer alan öğretmenlerin tutum ve davranışlarının öğrencilerin eğitsel amaçlara ulaştırılmasında önemli bir yere sahiptir. Okullardaki eğitim faaliyetlerinin önemli bir bölümü sınıf ortamında gerçekleşmektedir. Olumlu bir sınıf ikliminin oluşturulmasında, öğretmenlerin insani ve mesleki yeterlikleri önemli bir görev üstlenmektedir. İletişim açısından değerlendirildiğinde, öğretmenlerin ne söylediğinden ziyade, nasıl söyledikleri ve neler yaptıkları daha önemli olmaktadır. Bu açısından değerlendirmek gerekirse, mizah bir öğretmenin sınıf içi etkileşimi yönetmesinde kullanabileceği önemli bir araç görevi üstlenmektedir (Bryant ve Zillmann, 1989; Clabby, 1979; Colwell, 1981; Gorham ve Cristophel, 1990;). Bununla beraber, okul içinde öğretmen-veli, öğretmen-öğretmen ve öğretmen-yönetici arasındaki etkileşimlerde olumlu yönde bir mizah kullanımının sağlıklı bir iletişim ve örgüt kültürü oluşmasında katkı sağlayacağı söylenebilir. Bu çerçevede bu araştırmada yanıt aranan soru; ortaokul öğretmenlerinin bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği ile mizah tarzı ve zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelemektir.

1.1. ALT PROBLEMLER

1. Öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği ne düzeydedir?
2. Öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlikleri üzerinde demografik değişkenlerin etkisi ne düzeydedir?
 - a. Öğretmen adaylarının cinsiyetleri açısından bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlikleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

- b. Öğretmen adaylarının yaş aralıkları açısından bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlikleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
 - c. Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölüm bakımından bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlikleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
 - d. Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölümden memnuniyetleri bakımından bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlikleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
 - e. Öğretmen adaylarının ağırlıklı genel not ortalamaları bakımından bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlikleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
3. Öğretmen adaylarının mizah tarzları ne düzeydedir?
 4. Öğretmen adaylarının zaman yönetimi becerileri ne düzeydedir?
 5. Öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği ile mizah tarzları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
 6. Öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği ile zaman yönetimi arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

1.3.1 ARAŞTIRMANIN AMACI

Öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği ile mizah tarzı ve zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin cinsiyet, yaş, öğrenim gördüğü anabilim dalı, öğrenim gördüğü bölümden memnuniyet, ağırlık genel not ortalaması açısından belirlemektir.

1.3.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Mizah insan hayatının her anında yer alan bir düşünme biçimidir. iletişim sırasında insanlar sık sık mizaha başvururlar Türkiye’de mizah çoğunlukla psikoloji, edebiyat, karikatür ve hiciv yönüyle ele alınmış, eğitimde mizahın kullanımına çok fazla değinilmemiştir. Eğitim öğretim esnasında da öğretmenler zaman zaman mizah kullanmaktadırlar. Bu şekilde yapılan eğitim içerisinde öğrencilerin duyuşsal ve akademik anlamda fayda sağladıkları yapılan araştırmalarda vurgulanmasından dolayı öğretimde daha etkili ve doğru bir şekilde faydalanılması için mizahın yer alması gerekmektedir (Demirci, 2013).

Zaman problemi, modern toplumlardaki insanların karşı karşıya olduğu en önemli problemler arasındadır. Çoğu durumda zamanı verimli bir şekilde yönetememe nedeniyle, insanlar üzerindeki baskı artar. Yönetim işi planlama, organize etme, rehberlik ve idare olmak üzere dört aşamasının hepsinde daha fazla çaba gerektirir. Bu çabaların sürdürülmesinde bir takım ihtiyaçlar vardır. Bu ihtiyaçları karşılamak için ihtiyaçların belirlenmesi, öncelikli görevlerin belirlenmesi ve zaman, planlama, programlama ve listeleme yoluyla önceliklendirilmesi gerekmektedir (Farmer ve Seers, 2004). Zaman yönetimi, zaman gerektiren yönetim ve yönetimden ortaya çıkmıştır. Zamanı yönetmek önemli bir sorudur. Çünkü zaman bir üretim ve tüketim kaynağı olarak görülmektedir. Bu, zamanın az olmasından kaynaklanmaktadır (Smythe, 1999). Zaman yönetiminin amacı, bireylerin zamanlarını verimli ve etkili bir şekilde kullanmalarını sağlamaktır. Etkili yönetim veya zaman kullanımı, belirli bir hedef ve amaca göre her saat, her dakika planlama anlamına gelir (George ve Jones, 2000). Zamanın etkili kullanımı için yapılan bilinçli çabaların bireyler için sayısız faydaları vardır. Etkili zaman kullanımı ile bireyler, belirli bir zaman diliminde birden fazla hızlı iş yapabilme yeteneğine sahip olduklarından birçok faaliyetin başlangıcı ile bitişi arasındaki süreyi daraltan çok sayıda iş yapabilir. Bununla birlikte, zamanın etkili kullanımı kolay değildir. Çünkü bireylerin önünde zaman kullanımını etkileyen birçok engel var. Bireylerin zamanlarını etkin bir şekilde kullanabilmeleri, önemli bir zamanda kullanılmalarını önleyebilecek sorunları veya zaman aralıklarını belirlemeye bağlıdır. Başka bir deyişle, zamanı engelleyen kaynakların tanımlanması, etkili zaman yönetimi açısından çok önemlidir. Bütün bu bahsedilenlerden hareketle, öğretmenlerin iyi birer eğitimci olabilmesi için derslerinde zaman yönetimi becerilerine sahip olmaları büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışmanın bulguları öğretmen adaylarının mizah tarzlarının, eğitim öğretim faaliyetlerine ne derecede yardımcı olacağını, mizahın bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlik düzeyi ve zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkararak eğitim öğretim faaliyetlerinin etkililiğine yardımcı olabilir. Öğretmen adayları bu konuda farkındalıklarını artırarak mizahı zaman yönetimi becerilerinde daha etkili kullanmaya yönelik kendilerini geliştirebilir veya profesyonel yardımlar alabilirler. Etkili öğretmen-öğrenci ilişkilerini ortaya çıkaracak mizah tarzlarının belirlenmesi okulların örgütsel sağlığını iyileştirmede ve öğretmen adaylarının öğretim liderliği davranışlarını gösterme düzeylerini arttırmada yardımcı olabilir.

1.4. VARSAYIMLAR

Bu araştırma, bazı varsayımlar göz önünde bulunarak hazırlanmıştır. Bu araştırmada göz önünde bulundurulması gereken varsayımlar aşağıda maddeler halinde yer almaktadır.

1. Araştırmada katılımcıların araştırma da kullanılan veri toplama araçlarına gönüllü ve objektif cevap verdikleri, samimi ve gerçek düşüncelerinin yansıtıldığı,
2. Uygun araştırma yöntem ve tekniği belirlenmiştir.
3. Araştırmada uygulanan ölçeğin uygunluğu ile ilgili alınan uzman görüşleri yeterlidir.

1.5. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma;

1. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenime devam eden öğretmen adayları,
2. 2017-2018 eğitim öğretim yılında araştırmaya katılan öğretmen adaylarından elde edilen veriler ile sınırlandırılmıştır.

1.6. TANIMLAR

Öğretmen: Bir bilim dalını, bir sanatı, bir tekniği veya belli bir bilgiyi öğretmeyi kendisine meslek edinmiş kimsedir (TDK, 2018a). Ayrıca öğretmenler, içerik, eğitim ve öğretim programı bilgisinin yanı sıra, genel pedagojik bilgi, pedagojik alan bilgisi ve öğrenci özellikleri bilgisine de sahip olmalıdır (Shulman, 1987).

Mizah: Sanders (2001) mizahı "eğlence olsun diye paradokslarla oynanan veya şakacı bir üslupla kırmadan takınılan bir tür alay etme biçimi olduğudur" şeklinde ifade etmektedir. Koestler (1997:10) tarafından yazılan kitapta mizah "yüksek karmaşıklık düzeyindeki bir uyarının, fizyolojik tepkiler düzeyinde büyük bir tepki yarattığı tek yaratıcı eylem alanıdır" diye tanımlanmaktadır.

Zaman Yönetimi: Amacına ulaşma doğrultusunda mühim bir kaynak olan zamanı en verimli şekilde kullanma gayretidir (Caz, 2014). Diğer bir deyişle günlük faaliyetlerimizi organize etmede 24 saatin en kaliteli ve verimli biçimde planlanmasıdır (Eroğlu ve Bayrak, 1994).

Yetkinlik: Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği, öğrenme yetkinliği, iletişim ve sosyal yetkinlik, alana özgü ve mesleki yetkinlik kavramları ile tanımlanır (TYYÇ, 2018a).

Bağımsız Çalışabilme Yetkinliği: Alanı ile ilgili ileri düzeydeki bir çalışmayı bağımsız olarak yürütebilme olarak tanımlanmaktadır (TYYÇ, 2018a).

Sorumluluk Alabilme Yetkinliği: - Sorumluluğu altında çalışanların bir proje çerçevesinde gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlayabilme ve yönetebilme olarak tanımlanmaktadır (TYYÇ, 2018a).

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. BAĞIMSIZ ÇALIŞABİLME VE SORUMLULUK ALABİLME YETKİNLİĞİ

Ülkemizin 2001 yılında dahil olduğu Bologna sürecinin amaçlarını gerçekleştirmek doğrultusunda, 2006 yılında oluşturulmaya başlanan ve 2010 yılında oluşumu tamamlanan Türkiye Yükseköğretim Yeterlilik Çerçevesi (TYYÇ), yükseköğretimde şeffaflık, tanınma ve hareketliliği hedefler. Bu çerçevede, her bir yükseköğretim düzeyi bilgi, beceri ve yetkinlik düzeylerini içerir. Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği (BÇSAY) kavramı da Türkiye Yükseköğretim Yeterlilik Çerçevesinde (TYYÇ) yetkinlik maddeleri altında yer alan bir kavramdır.

Yetkinlik kavramı genel olarak belirli bir alan ya da konu ile ilgili sorumluluk üstlenebilme ve verilen görevleri yerine getirebilme hali şeklinde ifade edilebilir. Güneş (2012) ise yetkinlik tanımını “bilgiyi, kişisel, sosyal ve/veya metodolojik becerileri iş ve çalışma ortamları ile mesleki ve kişisel gelişim konusunda kullanabilme yeteneği” şeklinde yapmaktadır. TYYÇ’ye (2018.a) göre yetkinlik düzeyi, yükseköğretim alanlarında herhangi bir bölümü ya da o bölümde aldığı dersleri, yani kısaca eğitim ve öğretimini, başarılı bir şekilde tamamlayan bir öğrencinin neleri bilebileceği, neleri yapabileceği ve nelere yetkin olacağının bir göstergesidir. Yetkinlik düzeyi de kendi içinde dörde ayrılır (TYYÇ, 2018b):

1. Alana özgü yetkinlik
2. Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği
3. İletişim ve sosyal yetkinlik
4. Öğrenme yetkinliği

Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği (BÇSAY) aşağıda ifade edilen yetkinliklere sahip olabilmektir. Bunlar:

- Bireyin kendi alanında ileri seviyedeki bir çalışmayı bağımsız olarak yürütebilmesi;
- Bireyin kendi alanındaki uygulamalarda karşılaşılan ve tahmin edilemeyen komplike problemleri çözmek amacıyla hem bireysel hem de grup üyesi olarak sorumluluk alabilmesi;
- Bireyin sorumluluğu altında çalışanların bir proje çerçevesinde gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlayabilme ve yönetebilmesidir (TYYÇ, 2018b).

Bağımsız ifadesi Türk Dil Kurumu'na (TDK), (2018b) göre “davranışlarını, tutumunu, girişimlerini herhangi bir gücün etkisinde kalmadan düzenleyebilen, özgür, hür” anlamındadır. Bu bağlamda öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme yetkinliğini kazanmış olmaları alanları ile ilgili karşılaştıkları sorunlara yaklaşım, çözümleme ve çalışma yürütebilme becerilerine sahip olmalarını sağlar (Sıvacı ve Kuzu, 2017).

Sorumluluk kavramı ise yine TDK (2018c) internet sayfasında “kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi, sorum, mesuliyet” şeklinde tanımlanmaktadır. Buna göre öğretmen adaylarının sorumluluk alabilme yetkinlikleri, meslek yaşantılarında sorumlulukları altındaki öğrencilerin gelişimlerine yönelik planlama ve yönetim becerilerine sahip olmalarını ve öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği tüm sorumlulukları üstlenebilmeyi sağlar (Tahir, 2016).

Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği (BÇSAY) kavramı öğretmen adayları bakımından ele alındığında, öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliklerini kazandıracak eğitimi almaları ve bunları öğrencilerine aktarabilmeleri hem öğretmen adaylarının hem de öğrencilerin eğitim ve öğretim yaşamlarında sosyal duygusal ve zihinsel becerilerinin gelişiminde önemli rol oynamaktadır (Sıvacı ve Kuzu, 2017). Öğrencilerin bu becerilere sahip olabilmesi, öncelikle öğretmenin söz konusu becerilere sahip olmasını gerektirir ki bu doğrudan öğretmen yetiştirme programlarının kalitesi ile ilgilidir (Schleicher, 2012). Hızla gelişen dünyada öğretmenlerin zamanın gerektirdiği beceri ve yetkinliklere sahip, değişken koşullara hızlı adapte olabilen nitelikte yetiştirilmeleri gerekir (Karahana, 2008). Öğretmenlerin yetiştirilmesi sürecinde kazandırılması gereken beceri ve niteliklerle ilgili literatürde çok sayıda araştırma mevcuttur (Erden, 1998, Küçükahmet vd., 1999; Sünbül, 2001; Lunenberg, 2002; Sönmez, 2003). Bununla birlikte öğretmen yetiştirme programlarında sürekli değişiklikler görülmektedir (Akdemir, 2013; Orhan, 2017) ve bu alan araştırmacılar tarafından hala ilgi çekici bir konudur.

Yükseköğretim alanında bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlikleri (BÇSAY) üzerine literatürde çok az sayıda çalışma bulunmaktadır. Güneş (2012) yaptığı araştırmada Bologna süreci doğrultusunda yükseköğretim kurumlarında gerekli ve mühim yeniliklerin yapıldığını ve beceri ve yetkinlik yaklaşımı üniversitelerin çoğunda program ve müfredat içeriklerinin yeniden düzenlendiğini rapor etmiştir. Ancak, bununla birlikte, üniversitelerin internet sayfalarında yer alan “Bologna süreci” sekmelerinin altındaki tamamlanan ve yayınlanan düzenlemeler incelendiğinde, beceri ve yetkinlikleri yeterince

içermediği, öğrenme çıktıları ile yöntem arasında tutarsızlıklar bulunduğu ve öğretimlerin beceri yetkinlik kazanımından ziyade bilgi yoğunluğu içerdiğini de rapor etmiştir. Bu nedenle, yükseköğretim kurumlarında beceri yetkinlik kazanımı ile öğretimi hususu önemle ele alınmalı, yeterli düzeyde bilgilendirme ve eğitim çalışmaları yapılmalı gerektiğini önermiştir. Böylece dil, zihinsel, bireysel ve sosyal becerilerini ve yetkinlikleri gelişmiş ve analitik düşünen, algılayan, problem çözebilen ve sorgulayan bireyler yetiştirilebileceğini ifade etmiştir.

Sıvacı ve Kuzu (2017), bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinin farklı programlarında öğrenim gören öğrenciler üzerinde yaptıkları araştırmada, öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlikleri (BÇSAY) ölçebilecek bir ölçek geliştirmişlerdir. Bu ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğunu bulmuşlar ve öğrencilerin farklı özelliklerine göre BÇSAY'ni incelemişlerdir. Elde ettikleri bulgulara göre öğrencilerin cinsiyet, eğitim aldıkları program ve akademik başarı özelliklerinin BÇSAY ile bir ilişkisi bulunmazken, öğrencinin okuduğu bölümden memnuniyetinin bağımsız çalışma ve sorumluluk alabilme yetkinliği ile oldukça anlamlı bir ilişkisi bulunmaktadır. Ayrıca öğrencilerin daha başka özelliklerinin de BÇSAY üzerinde etkili olabileceğini de ifade etmişlerdir. Bu nedenle literatürde bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlikleri üzerine daha fazla miktarda araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

2.2. MİZAH

2.2.1. Mizah Kavramı

Arapça kökenli olan mizah kelimesi Türkçe – Osmanlıca sözlükte şaka, latife ve eğlenceli olarak tanımlanmaktadır (Develioğlu, 2007). Sanders (2001), mizahı "eğlence olsun diye paradokslarla oynanan veya şakacı bir üslupla kırmadan takınılan bir tür alay etme biçimi olduğudur" şeklinde ifade etmektedir. Koestler (1997:10) tarafından yazılan kitapta mizah "yüksek karmaşıklık düzeyindeki bir uyarının, fizyolojik tepkiler düzeyinde büyük bir tepki yarattığı tek yaratıcı eylem alanıdır" diye tanımlanmaktadır.

Mizah aynı zamanda bir sanat türüdür. Yazı ve resim sanatını kullanarak insanı güldürür. Bu eserler, fıkra, karikatür, nükte, hikaye, roman, hiciv, taşlama gibi eserler olup, ortak noktaları konunun esprisi olarak adlandırdığımız asıl can alıcı noktasının eserin detaylarında gizlenip beklenmedik anda söylenerek kişiyi gülmeye yönlendirmeleridir. Özbek (2004)'e göre mizah, "görülemeyen gerçeklerin üzerinden bir takım iğreti örtüleri çekiverme hınzırlığı" olarak tanımlanırken; Yoltaş (2004)'a göre mizah, "kişilerdeki veya

doğal saydığımız bazı olaylardaki bir takım çarpıklık, uyuşmazlık, çelişki ve gülünçlükleri bulup açığa vurma, gözler önüne serme sanatı” olarak ifade edilir (Akt. Çağlıköse, 2015). Mizah, fikir ve hayallerden çok bir zeka ürünüdür. Tarihten ve çeşitli bilgilerden faydalanılarak olaylara herkesin baktığından farklı bir bakış açısıyla bakabilmeyi de gerektirir. Maslow’un (1954) kendini gerçekleştirme kuramında mizah duygusu da, kendini gerçekleştirmiş bir bireyin niteliklerinden sayılmakta olup bu bireylerin tamamı, diğerlerinden farklı şekilde düşmanca olmayan ve felsefi bir mizah anlayışına sahip olarak düşünülmektedir (Akt. Çağlıköse, 2015).

Bireylerin ve toplumların mizah anlayışları kültürlerine, yaşadıkları yerlere göre değişiklik gösterse de, bu mizahın hem bireysel hem de toplumsal bir ihtiyaç olduğu bir gerçeğini değiştirmez. Mizah sayesinde bireyler hayatlarında karşılaştığı zorluklarla ve problemlerle başa çıkabilir ve hayatın katı gerçeklerinden biraz uzaklaşarak hayata daha kolay uyum sağlarlar (Fidanoğlu, 2006:46).

2.2.2. Mizah Kuramları

Mizah kuramları “İnsanlar neden güler?” sorusuna cevap aranması ile oluşmaya başlamıştır. Pek çok araştırmacı ve filozofun araştırmaları sonucunda aşağıda listelenen kuramlar, mizah olarak belirlenmiştir (Çağlıköse, 2015):

- Üstünlük Kuramı
- Uyuşmazlık Kuramı
- Psikoanalitik Kuram
- Fizyolojik Kuram
- Rahatlama Kuramı

2.2.2.1. Üstünlük Kuramı

Üstünlük kuramının ortaya çıkışındaki temel görüşler Aristo ve Plato’nun gülme konusundaki düşüncelerinden doğmaktadır. Plato’ya göre mizah başkalarının düştüğü talihsiz durumlar karşısında insanların kendilerinde hissettikleri üstünlük hazzından kaynaklanır (Sanders, 2001). Plato için kendini bilmeyen insanlar ancak kendilerini gülünç duruma düşürürler. Gülmenin odak noktasını insanların hataları olarak gördüğünden ve bu hataların zamanla gülen kişiye de geçebileceğini düşündüğünden dolayı Plato gülmeyi ahlak bozucu bir eylem olarak görmüştür. Aristo da Plato ile aynı düşünce dedir. Gülmeyi genellikle aşağılama ve alay etmenin bir çeşidi olduğunu, bundan dolayı erdemli bir davranış olmadığını ileri sürer. Ayrıca önemli ve hassas konularda gösterilmesi gereken

ciddiyeti azaltacağından dolayı kişinin karakterine de zarar vereceğini düşünür (Morreal, 1997, akt. Teker, 2015).

Plato ve Aristo'nun düşünceleri baz alan pek çok bilim adamı üstünlük kuramını geliştirmiştir. Hobbes kişinin güç sahibi olmasının ya da elde ettiği zaferlerin sonucunda gülme eyleminin gerçekleştiğini söyler. Ayrıca gülmenin başkalarının düştüğü kötü bir durumdan dolayı kendini daha iyi bir yerde görmesiyle kendini kutlama eylemi olduğunu belirtir ve Aristo gibi karaktere zarar verdiğini düşünür (Akt. Morreal, 1997). Çiçero'ya göre insan kendi yanlışlarından dolayı beklentilerine ulaşamaması durumunda kendine güler (Eastman, 1972). Bergsona göre ise gülme karşısındakinin hatasını onu utandıracak şekilde dolaylı yoldan bir düzeltme eylemidir. İnsanın kendisini üstün hissettiği durumlarda olur (Koestler, 1997; Akt. Teker, 2015).

2.2.2.2. Uyuşmazlık Kuramı

Aristo'ya göre bir konuşmacı için önce bir beklenti oluşturup sonrada aniden beklenmedik sonuç gösterdiğinde, bu karşısındakini gülmeye iter. Yani uyumsuzluk kavramı ile mizah beklenmedik, öngörülemeyen, tutarsız ve mantıksız sonuçlara verilen ani gülme reaksiyonudur (Morreal, 1997; Çağlıköse, 2015).

Bu kuramda farklı görüş, fikir, durum ya da kavramları şaşırtıcı biçimde bir araya getirebildiğinden dolayı mizah tamamen zeka ve yaratıcılık ile ilişkilendirilir. Birçok araştırma yaratıcılık ve mizah arasında yakın bir ilişki olduğunu savunur (Sayar, 2012). Bu kuramın eleştirel noktası bütün gülme durumlarını açıklayıcı nitelikte olmamasıdır (Morreal, 1997; Çağlıköse, 2015).

2.2.2.3. Psikoanalitik Kuram

İnsanlar normalde konuşmaktan rahatsız oldukları ya da suçluluk duygusu hissettirecek konulara da gülerler. Bu durum mizahın toplumca ayıplanan ya da yasaklanan his ve dürtülerin açığa çıkışına yardım ederek kaygıyı azaltması ve kabul edilebilir şekilde dışa vurumu olarak açıklanır (Freud, 1905; Akt. Çağlıköse, 2015).

Freud'a göre mizah, normalde konuşamadığımız bastırılmış düşünce, cinsellik ve dürtüleri ifade etmede kelime oyunları yaparak espri, şaka, fıkra gibi yollarla bilinç altına bastırılmada kullanılan enerjinin kahkaha şeklinde açığa çıkmasıdır (Freud, 1905).

2.2.2.4. Fizyolojik Kuram

Biyolojik yoldan mizaha açıklama getirmeye çalışan bu kurama göre, gülmek ve mizah yapabilme özelliği insanın sinir sisteminin bir fonksiyonudur. Dolayısıyla içsel bir

özellik olup hayatta kalmayı ve yaşama adapte olmayı kolaylaştırır. Bu nedenle insan sağlığı için oldukça olumlu etkileri vardır (Sepetçi, 2010).

2.2.2.5. Rahatlama Kuramı

Rahatlama kuramı ilk defa Descartes tarafından ortaya atılmış ve “bir kötülüğe karşı kayıtsız olduğumuzda veya ondan bize zarar gelmeyeceğini anladığımızda meydana gelen sevinç” şeklinde ifade edilmiştir. Bu ifadeye göre gülme acı verebilecek herhangi bir şeyin, tehlikeli bir durumun ya da huzursuzluk veren bir şeyin ortadan kalkması sonucu hissedilen rahatlamanın bir tepkisidir (Akt. Ay, 2011).

Sosyal yaşantıda içe bastırılan, konuşmaya çekinilen konular, yasaklanmış tutumlar insanların üzerinde bir baskı teşkil eder. Bu baskı da bir enerji birikimine neden olur. Mizah, belli koşullar oluştuğunda bu enerjinin gülme şeklinde dışa vurumunu sağlayarak kişide rahatlama neden olur (Akkaya, 2011).

2.2.3. Mizah Tarzları

Kişiyeye ya da kişiler arası oluşumuna göre dört farklı mizah tarzı vardır. Bunlar:

- Kendini geliştirici mizah
- Kendini yıkıcı mizah
- Katılımcı mizah
- Saldırgan mizahtır (İlhan, 2005).

Bunlardan kendini geliştirici ve katılımcı mizah tarzları psikolojik bakımdan yararlı, olumlu ve sağlıklı olup, kendini yıkıcı ve saldırgan mizah tarzları ise psikolojik bakımdan olumsuzdur (Erickson ve Feildstein, 2007; Güven, 2013).

2.2.3.1. Kendini Geliştirici Mizah

Kendini geliştirici mizah tarzı kişinin içsel psikolojik süreciyle ilgilidir ve mizahi bir bakış açısına sahip olabilmeyi gerektirir. Zorluk ve sıkıntıların yaşanıldığı dönemlerde hayata mizahi bir bakış açısı ile bakarak yaşanan stres ve olumsuzlukların üstesinden gelebilmenin bir yoludur. Bu nedenle, kaygı durumları, depresyon gibi insan psikolojisini olumsuz etkileyen nevroitik durumlarla başa çıkabilmek için kendini geliştirici mizah türü etkili bir yöntemdir (Altinkurt ve Yılmaz, 2011; Kara, 2014; İlhan, 2005; Teker, 2015).

2.2.3.2. Kendini Yıkıcı Mizah Tarzı

Kendini yıkıcı mizah tarzı olumsuz mizah tarzlarından birisidir. Bu mizah tarzı kişiler arası iletişimden ziyade kişinin kendisi ile ilgilidir. Kişi problemlerini yapıcı şekilde

çözümlemek yerine, bu problemlerin altında yatan gerekleri mizah yoluyla kapatmaya çalışır. Kişi kendisiyle alay ederek ya da kendini küçük düşürerek karşındakilerini eğlendirir. Kendisiyle dalga geçmenin ya da kendisiyle ilgili komik şeyler anlatmanın kendisini sevdirmenin bir yolu olduğunu düşünür. Bu yolla diğerlerini tarafından kabul görmeyi hedefler. Kişinin üzgün olduğu anlarda bile mutluymuş gibi davranması bu mizah tarzı ile ilgilidir (Altinkurt ve Yılmaz, 2011; Kara, 2014; Teker, 2015).

2.2.3.3. Katılımcı Mizah

Olumlu mizah tarzları arasında yer alan katılımcı mizah türü kendini gerçekleştirmiş bireylerde görülen bir mizah türüdür. Bu mizah tarzında kişi ne kendisine ne de karşındakine zarar vermeyecek, alay etmeyecek, küçük düşürmeyecek biçimde mizahı insanlarla iletişimde kullanır. Kendisi hakkında şaka yaparken yada komik şeyler anlatarak karşındakini güldürürken belli bir saygı düzeyinde ve ilişkilerini geliştirici yönde mizahı kullanır (Altinkurt ve Yılmaz, 2011; Kara, 2014; Teker, 2015).

2.2.3.4. Saldırgan Mizah

Olumsuz mizah tarzlarından birisidir. Kendini üstün gören ve başkalarına kızgınlık ve düşmanca tavırlarını alay, sataşma, küçümseme gibi yollarla sergilemeyi hedefleyen kişiler bu mizah tarzını kullanır. Karşındakinin karakterine ve davranışlarına odaklanır ve dalga geçerek eleştirip baskı altına almayı sağlar. Saldırgan mizah tarzı ne kişisel gelişime ne de kişinin insanlarla iletişimine olumlu katkı sağlamaz. Aksine oldukça zarar verir ve ilişkileri zayıflatıcıdır. Saldırgan mizah aynı zamanda kişiler arası gereksiz rekabete de sebebiyet verir (Altinkurt ve Yılmaz, 2011; Kara, 2014; Teker, 2015; Çağlıköse, 2015).

2.2.4. Eğitim ve Mizah

Kültürümüzde mizahın önemli bir yeri vardır. Kültür eğitimi de etkilediğinden dolayı mizahın da eğitim üzerinde etkisi vardır. Mizah eğitimde genellikle derste dikkati dağılan öğrencilerin dikkatini yeniden toplamak, monotonluğu gidererek motivasyon sağlamak amacıyla kullanılır (Özer, 2014). Mizahın eğitim alanındaki yeri ve kullanımını üzerine literatürde yapılmış araştırmalar mevcuttur. Özellikle uluslararası literatürde bu konu sıklıkla incelenmektedir. Sınıf içerisinde mizahın yerinde kullanılması öğretmenin işini kolaylaştırırken, öğrencinin ise dikkatini toplayarak konuyu daha rahat algılamasını sağlar. Literatürde pek çok araştırmada, pedagojik uygulamalarında mizahı kullanan öğretmenlerin derslerinde, öğrencilerin konuyu daha kolay öğrenebildikleri rapor edilmiştir (Garner, 2006; Kher, Molstad, & Donahue, 1999; Özer, 2014). Öğrencilerin daha kolay öğrenebilmelerinin nedeni olarak mizahın sınıfta öğrencilerin derse dikkatlerini toplamada, konuya

odaklanmada, motivasyonu artırmada yardımcı olduğunu ifade etmişlerdir (Wandersee, 1982; Gorham ve Christophel, 1990).

2.3. ZAMAN YÖNETİMİ

2.3.1. Zaman Yönetimi Kavramı ve Önemi

2.3.1.1. Zaman Kavramı

Zamanın yenilenmesi mümkün değildir, bu sebeple kaynaklar içinde en önemlisidir. Zamanın diğer kaynaklarda olduğu gibi alım satımı yapılamaz, üretilmesi, çoğaltılması, biriktirilmesi, depolanması veya değiştirilmesi mümkün değildir. Zamandan sadece istifade edilir. Kullanılmasa bile tükenmeye devam eder (Schreiber, 1997). Zaman hayattır, şimdi elimizdeki sadece bu andır (Roesch, 2007). Bu anı yaşamak şimdi ve burada sahibi olduğunuz hayatın kıymetini bilmek ve farkında olmaktır (Duncan, 2003). Çünkü zaman devamlı akacak, gelip geçecektir. Zamana bakış genel anlamda yaşama bakıştır aynı zamanda. Siz mi zamanı kontrol ediyorsunuz yoksa o mu sizi kontrol ediyor? Evet yanlış bir zaman yönetimiyle kişiler hedeflerine ulaşmakta zorlanabilirler. Zamanı verimli kullanmayı bilemeyen insan hedeflerini, yapmak istediklerini gerçekleştiremez (Smith, 1998).

Einstein'ın izafiyet teorisiyle zaman farklı bir boyut kazanmıştır. Fizik alanındaki bilim insanları, dünyada uzunluk, genişlik ve yükseklik olmak üzere dünyanın üç boyutlu olduğuna inanırlarken, Einstein, izafiyet teorisiyle bu üç boyuta zamanı ilave etmiştir. Canlıların ilk üç boyutta her yöne hareket edebildiği, fakat zaman boyutunda yalnızca ileri yönde hareket edebildiği vurgulanmıştır (Tutar, 2007).

Bu ifadelerden de görülüyor ki zaman kavramı herkeste farklı anlamlar çağrıştırmaktadır. Zamanım kalmadı, zaman bir türlü geçmedi, zaman ne çabuk geçti şeklindeki ifadeleri hepimiz sıkça kullanır ve duyarız. Zamanı ne olduğundan ziyade yaşayarak anlamlandırabiliriz. Bizim için zaman bazen parayı ifade ederken, bazen sınırlı olmakta, bazen de değerli bir kaynak olarak karşımıza çıkmaktadır. Fakat gerçek olan, zamanı parayla satın alamadığımız, geri kalan zamanı depolayamadığımız, ödünç alıp veremediğimizdir (Küçük, 2014).

Hepimiz için bir günlük zaman yirmi dört saattir. Peki, zaman gerçek anlamda nedir? Zaman, bir işin, bir oluşun içinde geçtiği, geçeceği veya geçmekte olduğu süre, bu sürenin belirli bir kısmı, belirlenmiş olan an ve olayların oluş ve akış sırasını belirleyen, düzenli ve dönemi gök olaylarını birim olarak kullanan sanal bir kavram (TDK, 2018) olarak tanımlanmaktadır. Başka bir tanımla Zaman: Meydana gelen olayları sıralamaya yarayan

başsız ve sonsuz mücerret kavramdır (Doğan, 1996) olarak tanımlanmıştır. Zaman ikame edilemeyen, geri döndürülmeyen, depolanması, yeniden yaşanması ve satın alınması mümkün olmayan bir kaynak olmasından dolayı evrendeki en benzersiz değerdir (Tutar, 2007). Zaman belki de tarihte tanımlanması ve anlaşılması en güç kavramlardan biri olmuştur. Abraham Cowley, “Geçmiş ve gelecek yoktur, sonsuz bir şimdi vardır.” diye tanımlamış, M. Aurelius de “Bir şeylerin gelip geçtiği bir çeşit ırmak vardır ve o, ‘zaman’dır.” demiştir. Benjamin Franklin ise “Kaybedilen zaman bir daha asla bulunamaz.” diyerek zamanın önemini vurgulamaktadır (Roesch, 2007).

Zaman değerli bir kaynaktır. Zamana yaklaşım şekli ve kullanma biçimi başarı veya başarısızlık arasındaki ince çizgiyi belirleyerek, kişinin psikolojisine yön verir (Smith, 1998). Günümüzde hızla akan hayatın içinde zaman bizlerin en büyük sorunudur. Bir günü yirmi dört saatten daha fazla yaşamak mümkün olmadığına göre geçip giden zamanı daha planlı ve verimli kullanmaya çalışmaktan başka bir şey bulunmamaktadır (Küçük, 2008).

2.3.1.2. Zamanın Yapısı

Zaman, arzı büsbütün elastik olmayan bir forma sahiptir. İnsan gücü yerine makine kullanıldığı gibi, gerektiğinde bakır yerine alüminyum da kullanılabilir. Fakat, zamanın yerini alabilecek başka bir kaynak ya da eşdeğeri bulunmamaktadır. Bundan dolayı zaman=yaşam diyebiliriz. Gerek günlük hayatımızda gerekse iş hayatında zamanı etkin kullanamayan kişiler ruhsal ve psikolojik yapılarında bozulmalar görülebilecektir. Bu husus kişileri strese itebilir ve pişmanlıklar yaşatabilir. Tüm bu ruh halleri bireyin iş hayatına ve iş dünyasına zarar verebilecektir.

Zamanın etkin kullanılması; bireylerin, özel ve iş hayatlarını planlamasına yardımcı bir araçtır. Bu kapsamda, yapılacak bir işi en hızlı biçimde tamamlayıp yanlış yapmak yerine, kısa süre içinde doğru işleri doğru şekilde programlayarak yapmak gerekmektedir. Bu sebeple bireylerin kendilerini ve kendi zamanlarını kullanmayı yönetmeleri gerekmektedir. Buradaki ölçü, en kısa zaman diliminde en fazla doğru işin ortaya çıkması ile ilgilidir.

Bir saatin altmış dakikadan, bir dakikanın da altmış saniyeden meydana geldiği herkes tarafından bilinmekle birlikte, toplumdaki kişilerin her biri bu süreleri farklı biçimlerde algılamaktadır. Zamanın kendine özgü bir psikolojisi bulunduğundan ilerleme hızı tam olarak fark edilememektedir. Belirli bir hedefe ulaşmada harcanan süre her zaman hızlı geçer (Saygısever, 2002).

2.3.1.3. Zamanın Önemi

Peltekoğlu (1996) eserinde, zamanın kesintisiz akmasını ve geçen “an”ı tekrar yaşamanın mümkün olmamasını, zamanı efektif şekilde kullanmanın ve ona hakim olmanın gerekliliğini en temel sebep olarak ifade etmektedir. Napoleon Bonaparte da zamanın öneminden şöyle bahsetmektedir: “Bir yeri tekrar ele geçirebiliriz, ama zamanı asla” (Greene, 2000, Akt. Özdemir, 2006).

Zamanı kullanım biçimi, kişilerin çalışma şekillerine göre farklılık arz etmektedir. Süreler aynı da olsa yapılan işin miktarı bireylerin zamanı kullanabilme yetisine göre değişiklik göstermektedir (Demirtaş ve Özer, 2005).

Örgütsel açıdan bakıldığında zamanda verimlilik, çıktının girdiye oranı olarak gösterilmiştir. Zaman, her faaliyetin maliyet oluşturuca etmenlerinden bir tanesi olarak düşünülebilir ve sonuçları fayda (ya da çıktı) olarak değerlendirilebilir.

Bu duruma göre: Verimlilik=Sonuçlar / Zaman olmaktadır.

Örnek vermek gerekirse; bir toplantı sonunda elde edilecek sonuç aynı olacaksa bu toplantıda harcanılan süre azaltılabildiği ölçüde, toplantının verimi artacaktır.

Zamandan tasarruf etmek, üretimin artması demektir. Üretimin artması, genel refahın yükselmesini sağlamaktadır. Bir örgütün faaliyetini diğer bir örgüt daha kısa süre içinde gerçekleştirebiliyorsa, o örgütün zamanı daha efektif kullandığını söyleyebiliriz. Buradan zamanı etkin kullanmanın bir örgüte rekabet avantajı getireceği anlaşılmaktadır (Karaoğlu, 2006).

Çalışmanın karşılığı olarak ücret hesaplanmasında saat, gün, hafta ay baz alınarak değerlendirilir. Bu durum, zamanın örgüt açısından ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Zaman yönetici için çok önemlidir; zira zamanı kaynak olarak düşünürsek, kaynağın kalitesi onun nasıl kullanıldığı ile ilgilidir. Zaman uygun olarak kullanılmıyorsa kıt ve çok değerli bir kaynak boşa gitmiş demektir (Kışla, 2017).

Sadece teknoloji ve insan desteğinin olması günümüzde başarının kaynağı olarak görülmemektedir. Yöneticiler, başarıya ulaşmak için sarf ettikleri her dakikanın hesabını yapma durumundadırlar. Bu durumda yöneticilerin başarılı olabilmeleri adına sahip oldukları zamanı akıllı ve sistemli kullanmaları gerekmektedir (Karaoğlu, 2006).

2.3.1.4. Zaman Yönetimi Kavramı

Finans yönetimi, kalite yönetimi, değerler yönetimi gibi uzmanlık alanlarına ait terimlere ilave olarak zaman yönetimi kavramının da kullanılmaya başladığı görülmektedir. Zaman yönetimi sabit bir akış seyri içerisindeki gerçek zamanın yönetilmesi değildir bunun yerine kendimizi zaman içinde yönetebilmektir. Zaman yönetimi, zamanın kısıtlı olduğu bir aralığa olabildiğince fazla iş etkinliğini sığdırmaktır. Diğer bir deyişle zaman yönetimi, belirli bir zaman aralığında iş ve etkinliklerin yönetilmesidir. Yönetim, üzerinde anlaşma sağlanmış hedeflere ulaşmak için başkalarının faaliyetlerini düzenlemek, yönetmek, iletişim kurmak ve kontrol etmektir. Zaman yönetimi, zaman üzerinde hâkimiyet sağlamak, zamanı durdurup yavaşlatmak ya da hızlandırmak değil bunun yerine zamanın nasıl harcadığının ve harcanabileceğinin değerlendirilmesi işidir. Zaman belirli bir zaman içerisinde hangi iş veya etkinliklerin yapılacağına tespitinin yapılması ve bunların yönetilmesidir (Tutar, 2003: 281) Yönetimin kaynakları içerisinde en kötü biçimde kullanılan ve harcanan kaynak zamandır. Fakat her bir yönetici için zaman paraya kıyasla daha önemli ve değerlidir. Çünkü zaman kaynakların en kıt ve değerli olanıdır. Tüm kaynakları değerli kılan, zamandır; çünkü kaynakların değeri ancak zaman kullanılarak anlaşılır (Tengilimoğlu vd., 2011).

Burada, her yönetsel faaliyetin kendisine özgü bazı çalışma prensipleri ve felsefesi bulunduğu gibi, zaman yönetiminde de karakteristik özelliklerin bulunduğu söylenebilir. Zaman yönetimi denildiğinde, halk arasında en çok söylenen Türk atasözü olan “Vakit nakittir” atasözüdür. Buradan zamanın değerinin, en az kendisi kadar değere sahip bir başka değerle, para ile kıyaslandığı anlaşılmaktadır.

Zaman yönetimi kavramına ait tanımlar aşağıda verilmiştir;

- Zaman yönetimi belirli zaman dilimlerinde belirli görevleri tanımlamaktır (Şimşek vd., 2009).
- Tanımlanmış bir süre içinde, çalışmanın başlangıcı ve bitişi ve eylemleri, tanımlanmış hedeflere ulaşmak için tüm kaynakları etkin ve verimli bir şekilde kullanmaktır.
- Yöneticilerin kontrol, yürütme, örgütleme ve planlama gibi yönetim görevlerini kendi faaliyetleri içerisinde uygulamasıdır.
- Hedeflere ulaşmak için yapılan işi kontrol etmek, kişilerin kendi motivasyonlarını geliştirmek açısından gerekli bir kişisel performans geliştirme biçimidir.

- Amaçları ve hedefleri başarmak için önemli bir kaynak olan zamanı verimli kullanmanın bir çabasıdır.
- Olayların kontrol edilmesi eylemidir. İhtiyaçları belirlemek, bu ihtiyaçları karşılayabilmek için gerekli olan hedefleri oluşturmak, öncelikli işleri belirlemek ve önceliklerle zamanı, planlama, programlama ve listeleme yoluyla uyumlaştırmaktır.
- Meslek ve iş hayatında etkili olmayı sağlayan görevleri ve amaçları başarabilme yöntemidir.” (Şimşek vd., 2009)

2.3.1.5. Zaman Yönetiminin Amacı ve Önemi

Etkili bir zaman yönetiminin amacı kısa süre içinde çok iş yaparak bu verimliliğin artırılmasıdır. Hangi amaçlara yönelik ilerlenmesi gerektiği konusunun belirlenmemiş olması, iyi bir programın yapılmamış olması, yapılacak işlerde önceliklerin belirlenmemiş olması, gerekli olmayan araç gereçlerin kullanılması veya gerekli olan miktardan fazla materyal kullanılması gibi durumlar da amacı etkileyebilir (Akbeyik, 2013).

Lord Chesterfield zaman yönetiminin önemini, oğluna gönderdiği mektupta şu şekilde ifade etmektedir. “Bilmeni bundan daha çok istediğim bir şey daha yok: Zamanın çok az insan tarafından bilinen kıymeti ve gerçekten nasıl kullanılması gerektiği, herkesin ağzında sakız olsa da çok az insanın hayatında fiiliyata dökülmüş durumda. Nasıl oluyorsa zamanı bir hiç uğruna harcayan aptallar, (onlardan milyonlarca var), zamanın ne kadar değerli olduğu ve ne kadar çabuk geçtiğini basmakalıp cümlelerle ifade ediyorlar. Bütün Avrupa’daki güneş saatlerinin üzerinde bu tür yazılar vardır. Böylece kimse saatlere bakmadan zamanı çarçur etmez; onu doğru şekilde kullanmanın önemini ve kaybedildiği takdirde geri gelmeyeceği gerçeğini bilir.” (Adair, 2006).

Zamanı yönetme, zamana hâkim olma demektir. Zamanı efektif ve verimli bir biçimde kullanma isteği ekseriyetle yönetici pozisyonundaki bireylerde karşılaşılan bir davranış şekli olması zaman yönetiminin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Fakat zaman darlığından ötürü kişiler yapmak istediklerinin birçoğunu gerçekleştiremezler. Başarılı zaman yönetiminin çok çalışma ile günün her anını işle doldurma, günün sonunda yorgun düşme ile bir ilgisi yoktur. Zamanı verimli kullanmak planlı ve bilinçli bir çalışmadan geçer. Zamanı iyi yönetmenin önemi bu noktada ortaya çıkmaktadır. Her gün için zamanın nerelere harcandığı konusunda verilerin toplanması ve bu verilerin analizinin yapılarak zamanı kullanma ile ilgili sorunların belirlenip bu sorunlara çözüm bulunması gerekmektedir.

Zaman yönetiminin önemine dair Peter Drucker'in şu sözleri dikkat çekmektedir; "Eğer ona bir müdürü gerçekten ve çok çabuk şekilde etkili kılacak, daha çok şey başarmasını sağlayacak şeyin ne olduğu sorulsaydı, zamanınızı nereye harcadığınızı bilin. Hafızaya güvenmeyin, haindir, aldatılabilir derdim." (Adair, 2006). Peter Drucker'in sözleri, bir bilim adamının zamanın yönetimine dair yaklaşımını anlamak ve bu yönde bireyin rotasını çizmesi gerektiğini anlatmaktadır.

2.3.2. Kişisel Zaman Yönetimi

Zaman yönetimi, aslında insanın kendisini yönetmesidir. Çünkü zaman, kişinin kontrolü dışında hızla akar. Gerçek problem zamanı yönetme değil, kendimizi zaman içinde yönetmedir. Bunu başarabilmenin yolu önce kendi hayatımızı planlamaktan, sonrasında da ilişkilerimiz üzerinden diğer bireylerin hayatını organize etmekten geçer (Conlow, 1999; Uluçınar, 1996).

Zamanı efektif kullanabilmek bu hususta istekli olmakla mümkündür. Zamanlarını iyi kullanan kişilerin uyguladıkları yöntemler farklı da olsa ne yapmak istediklerini bilmeleri ve zamanlarını nasıl harcamak istediklerine dair bir vizyon sahibi olmaları hepsinin ortak özelliğidir (Conlow, 1999).

Lakein (1997)' e göre zamanın yetmemesi diye bir şey yoktur. Tüm bireylerin istedikleri şeyleri yapmak için yeterli zamanları vardır. Çok yoğun olduğunuzu hissettiğiniz zamanlarda size göre daha fazla meşgalesi olmasına rağmen sizden daha fazla işini tamamlayan bireylerin varlığını unutmamak gerekir. Onlar yalnızca zamanlarını sizden daha iyi değerlendirmektedirler. Zaman yönetimi demek, gerçek zamanı yönetmek yerine, kendimizi zamanın içinde yönetmek, yani zamana mümkün olduğunca çok faaliyet ve etkinliği sığdırabilmektir. Bu açıdan zamanı yönetmek kişisel bir yetenek ve kararlılık gerektirir. Başkalarına iyi görünme adına zamanı boş geçirmemeli, yaşadığı her anın çok değerli olduğu unutulmamalı, hayatın her anını içine sindirerek yaşama amaçlanmalıdır (Tengilimlioğlu vd., 2011; Sabuncuoğlu ve Paşa, 2002).

Can (1999), kişisel zaman yönetimine ait davranışları şöyle sıralar:

1. Zamanı etkili yönetmek için hatırlamak istediklerini yazmak,
2. Hazırladığı yazılı zaman planına birebir uymak ve zamanı yönetme becerisi göstermek,
3. Etkili zaman yönetimine ait yeni tekniklerin uygulanması,
4. Çalışılan sorunla ilgili hızlı karar verip sıradaki soruna yönelebilmek,

5. Günün en verimli saatlerini belirleyip, önemli işleri belirlenen saatlerde yapmak,
6. Boş vakitleri kendini yetiştirme ve geliştirme için değerlendirmek,
7. Gerekirse iş arkadaşlarıyla birlikte işleri yapmak,

Eskiden başarının sırrı çok çalışmak gösterilirdi fakat günümüzde gerçek başarıya giden yolun etkili çalışmadan geçtiği kabul edilmektedir. Etkili çalışmak ise, zamanını daha önceden belirlediği önceliklere göre programlı bir şekilde kullanmak ile mümkündür (Şahin, 2014)

2.3.3. Örgütsel Zaman Yönetimi

Örgüt, iki veya daha fazla kişinin bir araya gelerek, tek başına gerçekleştiremedikleri faaliyetleri gerçekleştirme adına belirli bir amaca yönelik sistem olarak tanımlanmaktadır (Küçük, 2014). Belirli amaçların ancak birden fazla kişi veya grup ile gerçekleşmesi için organizasyonlar ortaya çıkmıştır (Koçel, 2011). Bir faaliyet başarılı ise, yöneticisi başarılıdır diyebiliriz. Zira başarısız bir yöneticinin idaresindeki örgütün başarılı olması mümkün değildir. Çünkü yönetici; bütün eylemlerin komuta merkezi kısaca beynidir (Genç, 1997).

Örgütsel zaman; örgütün hizmet ve ürün üretebilmesi için belirli bir zamanda gerçekleştirilmesi gereken faaliyetlere işi yapanlar ve makineler tarafından harcanan sürelerin toplamıdır (Küçük, 2008). Zaman yönetimi, her meslek grubundan bireyleri özellikle de örgütler ve yöneticileri ilgilendiren bir konudur. Örgütün temel girdilerinden biri de zamandır (Schriber ve Gutek, 1987, Akt. Kocabaş ve Erdem, 2003). Örgütler için zaman çok değerli bir kaynaktır ve verimlilik ölçüsüdür; organizasyonel düzenlemeler için de bir araçtır. Zaman örgütlerde terfi, vardiya düzeni, günlük ve yıllık izinler gibi organizasyonel düzenlemelerin hesaplanmasında kullanılır (Tengilimoğlu ve diğerleri, 2007). Zaman, telafisi mümkün olmadığından dolayı çok değerlidir. Etkili bir yönetici olmak istiyorsanız, zamanı hangi yollarla etkin kullanabileceğinizi bilmeniz gereklidir (Smith, 1998). Zamanı etkin kullanmak için iyi yönetilmesi zorunludur. Zamanı etkin kullanmak için bireyin öncelikle istekli olması ve bu konuda kendisine yardımcı olacak alışkanlıkları kazanması gerekir.

2.3.4. Eğitim ve Okullarda Zaman Yönetimi

Hem kişinin nitelikli bir hayat standardının sağlanması, hem de toplumun gelişmesini ve devamlılığının güvence altında olması, bilimsel yöntemlerden faydalanan bir eğitim sisteminin varlığını gerektirir (Küçük, 2014). Eğitim hayat boyu devam eder. Bu yüzden eğitim öğretimin de içinde olduğu çok geniş bir kavramdır. Bu anlam da eğitim;

kuşaktan kuşağa aktarılan tecrübelerin kurallara dönüşmüş biçimiyle yoğrulmuş bir öğrenme türüdür (Zaman, 2004).

Okulu yönetme görevi, okulun yöneticisine aittir. Okul yöneticisinin görevleri, yönetim süreçlerine göre şekillenmektedir. Her bir yönetim sürecini etkin bir biçimde yönetmek okul yöneticisinin temel vazifesidir (Töremen, 2013).

Eğitim ve öğretimde lider konumundaki okul yöneticisi, öğretimi geliştirme adına zamanı çok iyi yönetebilmelidir. Yönetici, etkili karar verebilme safhalarında zamanlama da olduğu kadar süreci de doğru uygulamalı ve zaman yönetimini de iyi kullanmalıdır. Zaman, yönetimin temel kaynaklarından biri olduğundan yönetici için paradan çok daha değerlidir (Küçük, 2008). Bundan dolayı eğitim faaliyetlerinde en başta okul yöneticileri olmak üzere bütün eğitimcilerin zaman yönetimi üzerine eğitim almaları, çalışanların kişisel etkinliğini etkilediği gibi organizasyonun kurumsal etkinliğini de olumlu olarak etkileyecektir (Kocabaş ve Erdem, 2003).

2.3.5. Öğretmenlik Mesleği ve Zaman Yönetimi

Okul sosyal bir yapıdır. Öğretmen de bu sosyal yapının en önemli parçalarından bir tanesidir (Bursalıoğlu, 2011). Hızla gelişen dünyaya ayak uydurabilecek kalifiye insanın yetişmesi çok önemlidir. Bu yetiştirme faaliyeti içinde okulun daha etkin olması gereklidir. Okulların da etkin olmasında en büyük vazife elbette öğretmene aittir (Sünbül ve Arslan, 2006). İstenilen özelliklere sahip gelecek nesillerin yetiştirilmesi adına öğretmenlik oldukça önemli ve kutsal bir meslektir. Bir toplumun geleceğinin biçimlenmesinde o toplumun öğretmenlerinin niteliklerinin rolü çok büyüktür (Şahin, 2014). Öğretmenler, yarınların mimarlarıdır. Bu yüzden öğretmenlerin nitelikleri, tutum ve davranışları çok önemlidir (Ceren, 2008). Öğretmenler için verimli ve etkin zaman yönetimi, yönetim alanları arasında hayati öneme sahiptir. Eğitim bir süreç işidir ve bu sürecin etkin ve verimli olması zamanın iyi kullanılmasına bağlıdır. Bu yüzden de öğretmenlerin zaman yönetimi konusunda yeterli olmaları gerekmektedir (Demirtaş ve Özer, 2007).

Öğretmenler bir taraftan yıllık plandaki faaliyetleri yetiştirmek, diğer taraftan da öğrencilerin bilgi ve becerilerin de gelişme sağlayarak öğrencilerin başarılarındaki artıştan sorumlu olduklarından dolayı daima zamana karşı yarışmaktadırlar. Öğretmenlerin ders sürelerini kullanırken dikkatli olması, bir yandan öğrencilerin başarısını arttırırken, diğer yandan da disiplin problemlerini ortadan kaldıracaktır. İşte bu yüzden öğretmenlerin zamanı dikkatli kullanması, öğrenciler açısından daha fazla fırsat demektir (Özkılıç, 2003).

2.4. KONU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.4.1. Konu İle İlgili Yurtiçinde Yapılan Çalışmalar

Andıç (2009) okul öncesi öğretmen adayları üzerinde yaptığı çalışmada zaman tutumu alt boyutunun cinsiyetle anlamlı farklılaştığını ve kız öğrencilerin daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğunu bulmuştur. Zaman harcattırıcılar boyutunun yaş ile anlamlı farklılık gösterdiğini ancak zaman planlaması ve zaman tutumu boyutlarının anlamlı farklılık göstermediğini rapor etmişlerdir. Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimleri ve akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunduğunu tespit etmiştir. Andıç'a (2009) göre zaman yönetimi alt boyutlarından sadece zaman planlaması akademik başarı ile anlamlı ilişkiye sahipken, diğer boyutlar için akademik başarı ile anlamlı ilişkiye rastlamamıştır. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümün zaman yönetimi alt boyutlarından herhangi birisi ile anlamlı farklılık göstermediğini bulmuşlardır.

Erözkan (2009) eğitim fakültesi öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırmada, cinsiyetler ile mizah tarzları arasında yaptıkları karşılaştırmada ise erkek öğrencilerde kendini geliştirici mizah tarzının daha baskın olduğu, kız öğrencilerde katılımcı mizah tarzının daha önde olduğu bulgusuna ulaşmışlardır.

Uyanık vd. (2015) okul öncesi öğretmen adaylarında sadece saldırgan mizah tarzının cinsiyetle anlamlı farklılık gösterdiğini ve erkeklerin daha yüksek ortalama sergilediklerini bulmuşlardır. Uyanık vd. (2015) tarafından ele alınmış ve mizah tarzı alt boyutlarının yaş ile anlamlı farklılık göstermediğini bulmuşlardır.

Literatürde, Sıvacı ve Kuzu (2017) eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlik (BÇSAY) düzeylerini cinsiyet, yaş, okudukları bölüm, okudukları bölümden duydukları memnuniyet ve akademik başarıları bakımından incelemiştir. Öğretmen adayları üzerinde yaptıkları araştırmanın sonucuna göre öğrencilerin bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlik düzeyleri cinsiyete, yaş, okudukları bölüm, akademik başarıya göre istatistiksel olarak anlamlı farklılaşmamaktadır. Bununla birlikte, okudukları bölümdeki memnuniyetlerine göre farklılaştığını rapor etmişlerdir.

Sıvacı ve Gülbahar (2018) ise öğretmen adaylarının mizah tarzlarının kadın ve erkek arasında anlamlı farklılaştığını, kendini geliştirici, yıkıcı ve saldırgan mizah tarzlarının erkeklerde daha sıklıkla kullanıldığını rapor etmişlerdir. Okul öncesi öğretmen adayları için yalnızca saldırgan mizah boyutunun bölüme göre anlamlı farklılık sergilediğini ifade etmişlerdir. Yine Sıvacı ve Gülbahar'ın (2018) araştırmasına göre memnuniyet durumlarının

mizah tarzları bakımından anlamlı farklılık göstermemektedir ki bu kısmen bu çalışmanın bulgusu ile tutarlılık göstermektedir.

Zaman yönetimi becerisinin cinsiyet bakımından inceleyen Alay (2000), Demirtaş ve Özer (2007), Eldeleklioğlu (2008), Subramanian (2016) ve Erdul (2005) yaptıkları çalışmalarda, zaman planlaması, zaman harcattırıcıların ve total zaman yönetiminin kadınlar lehine anlamlı farklılık gösterdiğini rapor etmişlerdir.

2.4.2. Konu İle İlgili Yurtdışında Yapılan Çalışmalar

Misra ve McKean (2000), Midwestern üniversitesindeki 249 öğrenci üzerinde yürüttükleri araştırmada akademik stres, endişe, zaman yönetimi ve serbest zaman etkinlikleri arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir ve zaman yönetiminin bazı öğeleri ile akademik stres arasında anlamlı bir ilişki olduğu vurgulamışlardır. Ayrıca, kız öğrencilerin zaman yönetimi puanlarının ve kaygı seviyelerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Zaman yönetimi becerisinin yaşla artış gösterdiğini de rapor etmişlerdir.

Kuiper ve Nicholl (2004), 132 üniversite öğrencisi üzerinde yürüttüğü çalışmada, güçlü bir mizah anlayışına sahip olmanın sağlığı olumlu bakımdan etkilediğini, ölüm ve hastalık gibi korkuları azaltıp bundan kaynaklı hissedilen acıyı azalttığı bulgusuna varılmıştır.

Hampes (2005), yaşları 17 ile 52 arasında değişen üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmada katılımcı mizah, kendini geliştirici mizah ve kendini yıkıcı mizah ile yalnızlık arasında negatif bir ilişki bulunmuştur.

Liu vd. 'in (2009) ABD'de 814 yedinci sınıf ortaokul öğrencilerinin zaman yönetimini değerlendirdikleri çalışmada, kız öğrenciler tarafından verilen cevapların zaman yönetiminin her iki faktöründe de önemli derecede yüksek çıktığını rapor etmişlerdir.

Malinowski (2013), doktora derecesine sahip psikoterapistler üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada kendini geliştirici mizah ve bireysel başarı arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşmıştır.

Cyril (2015) öğrenciler üzerinde yaptığı incelemede cinsiyet ve akademik başarının zaman yönetimi ile anlamlı ilişkisi bulunduğunu rapor etmiştir.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMA DESENİ/ MODELİ

Bu araştırmada tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok değişken arasındaki değişimin varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (İslamoğlu, 2003). Bu tür araştırmalarda araştırmacı var olan durumu ayrıntısıyla betimlemeye ve durum hakkında ayrıntılı bilgi vermeye çalışır. Tarama çalışmalarında bir evreni temsil eden örneklem üzerinde çalışılır.

3.2. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evreninde 2017-2018 eğitim öğretim yılında Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören son sınıf öğrencileri bulunmaktadır. Araştırmanın örneklemini uygunluk örnekleme yöntemi ile belirlenen 504 adet öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adayların öğrenim gördükleri anabilim dalına göre dağılımları Tablo 3.1' de gösterilmiştir.

Tablo 3.1. Katılımcıların öğrenim gördükleri anabilim dalına göre dağılımları

	<i>f</i>	%
Sosyal Bilgiler Eğitimi	66	13,1
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	34	6,7
Sınıf Eğitimi	97	19,2
Fen Bilgisi Eğitimi	75	14,9
Matematik Eğitimi	51	10,1
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	68	13,5
Okul Öncesi Eğitimi	53	10,5
Türkçe Eğitimi	60	11,9

Katılımcıların öğrenim gördükleri anabilim dalları bakımından homojene yakın bir dağılım sergiledikleri görülmektedir. En düşük dağılım %6,7 ile bilgisayar ve öğretim teknolojilerinden olup en yüksek katılım oranı ise %19,2'lik değeriyle sınıf eğitimi bölümündendir. Bunu, %14,9' luk değeriyle fen bilgisi eğitimi, %13,5 lık değerle psikolojik danışmanlık ve rehberlik ve %13,1 ile sosyal bilgiler eğitimi bölümleri takip etmektedir. Matematik eğitimi bölümünden %10,1, okul öncesi eğitimi bölümünden %10,5 ve Türkçe eğitimi bölümünden %11,9 katılım olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımları ise Tablo 3.2' de gösterilmiştir.

Tablo 3.2. Katılımcıların cinsiyet dağılımı

<i>f</i>	%
----------	---

Kadın	385	76,4
Erkek	119	23,6

Tablo 3.2.'ye göre, araştırmaya katılan öğretmen adaylarından 385'i kadınlardan (%76.4) oluşmakta iken, 119'u erkeklerden (%23.6) oluşmaktadır. Katılımcıların yaş dağılımlarına ilişkin istatistiki veriler Tablo 3.3.' de verilmiştir.

Tablo 3.3. *Katılımcıların yaş dağılımı*

	<i>f</i>	%
19 – 21 yaş aralığı	230	45,6
22 – 25 yaş aralığı	264	52,4
26 ve üzeri yaş	10	2,0

Tablo 3.3'de belirtilen öğretmen adaylarının yaş dağılımı analizine göre, 19 – 21 yaş aralığındakiler katılımcıların %45,6'sını, 22 – 25 yaş aralığındakiler %52,4'ünü ve 26 ve üzeri olanlar ise %2,0'ını oluşturmaktadır. Katılımcıların öğrenim gördükleri bölümden memnuniyet düzeylerine ilişkin veriler Tablo 3.4' te belirtilmiştir.

Tablo 3.4. *Katılımcıların öğrenim gördükleri bölümden memnuniyetleri*

	<i>f</i>	%
Evet	425	84,3
Hayır	79	15,7

Tablo 3.4' e göre, öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölümden memnuniyet düzeyleri incelendiğinde, öğretmen adayları %84,3'lük bir oranla memnun olduklarını ifade ederken, %15,7'si öğrenim gördüğü bölümden memnun olmadığını ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının ağırlıklı genel not ortalamalarına ilişkin dağılım Tablo 3.5'te gösterilmiştir.

Tablo 3.5. *Katılımcıların ağırlıklı genel not ortalamalarının dağılımı*

	<i>f</i>	%
--	----------	---

0 – 1.50 arası	4	0,8
1.51 – 2.00 arası	22	4,4
2.01 – 2.50 arası	71	14,1
2.51 – 3.00 arası	216	42,9
3.01 – 3.50 arası	175	34,7
3.51 – 4.00 arası	16	3,2

Tablo 3.5' e göre, öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu başarılı öğrencilerden (2.51 – 3.00 arası %42,9 ve 3.01 – 3.50 arası %34,7) oluşmaktadır. %14,1 'nin ortalaması 2.01 – 2,50 arasında ve %4,4'ünün ki ise 1.51 – 2.00 arasındadır. Sadece %3,2'si 3.51 – 4.00 arası bir ortalama ile oldukça başarılı iken, %0,8'i ise 1.5 ve altındaki bir ortalama ile başarısız olmuşlardır.

3.3. VERİ TOPLAMA ARACI

Araştırmada veri toplama aracı olarak ölçek uygulaması yapılmıştır. Ölçek formunun ilk bölümünü demografik sorulardan oluşan kişisel bilgiler oluşturmaktadır. Demografik sorular, cinsiyet, yaş, öğrenim görülen anabilim dalı, öğrenim görülen bölümden memnuniyet ve ağırlıklı genel not ortalaması ile ilgili sorulardır.

3.3.1. Mizah Tarzları Ölçeği

Bu çalışmada, mizahın günlük kullanımındaki bireysel farklılıklara ilişkin dört farklı boyutunu (Kendini Geliştirici, Katılımcı, Saldırgan, Kendini Yıkıcı) ölçmek amacıyla geliştirilen (Martin, Puhlik- Doris, Larsen, Gray ve Weir, 2003) ve Türkçe'ye uyarlaması Yerlikaya (2003) tarafından gerçekleştirilen dört bölümden ve toplam 32 ifadeden oluşan "Mizah Tarzları Ölçeği" kullanılmıştır. 18, 10, 14, 26, 2, 6, 30, 22 numaralı ifadeler "Kendini Geliştirici Mizah" alt boyutunu, 25, 21, 29, 13, 1, 17, 9, 5 numaralı maddeler "Katılımcı Mizah alt boyutunu, 31, 3, 23, 15, 11, 19, 7, 27 numaralı ifadeler "Saldırgan Mizah" alt boyutunu ve 12, 32, 24, 8, 20, 16, 4, 28 numaralı maddeler "Kendini Yıkıcı Mizah" alt boyutunu oluşturmaktadır. Yerlikaya (2003) tarafından ölçek toplamda 1363 öğrenciye uygulanmış ve ölçeğin güvenirlik analizinde ölçeğin tamamı için Cronbach alfa değerini 0.81 olarak bulduğunu rapor etmiştir. Ölçekte 7'li Likert ölçeği kullanılmış olup, katılımcılar yer alan her bir ifade için görüşlerini; "Kesinlikle Katılmıyorum", "Katılmıyorum", "Biraz Katılmıyorum", "Kararsızım", "Biraz Katılıyorum", "Katılıyorum", "Tamamıyla Katılıyorum" seçeneklerinden birisini işaretleyerek ifade etmektedirler.

3.3.2. Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinlik Düzeyi Ölçeği

Çalışmada, “Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinlik Düzeyi Ölçeği” için Sıvacı ve Kuzu (2017) tarafından geliştirilen ve toplamda 20 ifadeden oluşan ölçek kullanılmıştır. Bu ölçek 284 öğretmen adayına uygulanmış ve Cronbach alfa iç tutarlılık değerinin 0.937 olduğu ifade etmişlerdir. Ölçekteki ifadelerle ilişkin görüş belirtilmesi için 5’li Likert ölçeği kullanılmış ve 1’den 5’e kadar “1=Hiç Yetkin değilim”, “2=Biraz Yetkinim”, “3=Orta Düzeyde”, “4=Yetkinim” ve “5=Çok Yetkinim” olacak şekilde derecelendirilmiştir.

3.3.3. Zaman Yönetimi Envanteri

Çalışmanın zaman yönetimi analizi için Britton ve Tesser (1991) tarafından geliştirilen ve Alay ve Koçak (2002) tarafından Türkiye’de uygulaması yapılan “Zaman Yönetimi Envanteri” kullanılmıştır. Ölçek toplamda 27 ifadeden oluşmaktadır ve 1 – 16. cı maddeler “Zaman Planlaması”, 17 – 23.cı maddeler “Zaman Tutumları” ve 24 – 27.cı maddeler “Zaman Harcattırıcılar” boyutunu oluşturmaktadır. Türkçe uyarlaması Andıç (2009) tarafından yapılan çalışmadan alınmıştır. Alay ve Koçak (2002) ve Andıç (2009) öğrenciler üzerinde uyguladıkları ölçeğin tümü için Cronbach alfa güvenilirliğini 0.87 olarak bulmuşlardır. Ölçekteki ifadelerle ilişkin görüş belirtilmesi için 5’li Likert ölçeği kullanılmış ve 1’den 5’e kadar “1=Her zaman”, “2=Sık”, “3=Bazen”, “4=Nadiren” ve “5=Hiç” şeklinde derecelendirilmiştir.

3.4. VERİ TOPLAMA SÜRECİ

Araştırmanın verileri 2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında toplanmıştır. Araştırmanın verileri toplanmadan önce gerek üniversiteden gerekse çalışma grubundan izin alınmış olup veri toplama süreci gönüllük esasına uygun şekilde yapılmıştır. Verilerin toplanması sırasında tutarlılığın sağlanması için veriler tek bir kişi tarafından toplanmıştır ve veri toplama süreci yaklaşık olarak 30 dakika sürmüştür.

3.5. GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK

Araştırmanın geçerliliğini sağlamak için yapı geçerliğine bakılmıştır. Araştırmanın yapı geçerliliğinin sağlanması için ise iki aşamada yürütülmüştür. Bunlar faktör çıkartma ve faktör döndürme (Green & Salkind, 2005). Bu faktörlere yönelik en çok kullanılan analiz yöntemi olan temel bileşen analiz sonuçlarına göre, faktör yükleri .40’ ın üzerinde çıktığı için hiçbir maddenin ölçeklerden atılmamıştır ve bu durumda yapı geçerliğinin sağlandığı söylenebilir (Nunnally, 1978). Araştırmanın güvenilirliklerinin belirlenmesi için cronbach

alpha değeri incelenmiştir ve ölçeklerin ortalamalarının Cronbach alfa güvenilirlik değeri .792 olarak bulunmuştur.

3.6.VERİ ANALİZİ

Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel çözümlenmeleri SPSS 24,0 (Statistical Package Social Science) paket programı ile bilgisayar ortamında yapılmıştır. Verilerin analizinde katılımcıların kişisel bilgilerinin frekans dağılımları yapıldıktan sonra verilerin normal dağılım analizi yapılmıştır. Mizah tarzları ölçeği için çarpıklık değeri 0,028 ve basıklık değeri 0,297; bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlik düzeyi ölçeği için çarpıklık değeri-0,335 ve basıklık değeri 1,057; zaman yönetimi envanteri için çarpıklık değeri -0,044 ve basıklık değeri 0,105 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre veriler normal dağılım sergilemektedir. Demografik özelliklerin değişkenlerle ilişkisinin analizi için One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi), Independent-Samples (Bağımsız Örneklem) T-Testi ve Pearson Moment Korelasyon Analizi kullanılmıştır.

Çalışmadaki değişkenler arasındaki ilişkiye ait hesaplanan katsayının yorumlanmasında Cohen'in (1988) belirlediği ölçütler kullanılmıştır. Bu ölçütler aşağıda yer almaktadır.

<u>İlişki büyüklüğü</u>	<u>Korelasyon katsayısı</u>
Küçük	$\pm.10$ ile $\pm.29$
Orta	$\pm.30$ ile $\pm.49$
Büyük	$\pm.50$ ile ± 1.0

Araştırmada istatistiksel anlamlılık düzeyi (p) 0.05 kabul edilmiştir.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR

4.1. Bağımsız Çalışabilme Ve Sorumluluk Alabilme, Mizah Tarzları Ve Zaman Yönetiminin Tanımlayıcı İstatistikleri

Tablo 4.1 araştırmada kullanılan ölçeklerin ve alt boyutlarının tanımlayıcı istatistik sonuçlarını içermektedir.

Tablo 4.1. Kullanılan ölçeklerin ve alt boyutlarının tanımlayıcı istatistik sonuçları

Ölçekler	N	Ortalama	SS
Bağımsız Çalışabilme Ve Sorumluluk Alabilme Ölçeği	504	4,025	0,514
Kendini Geliştirici Mizah Boyutu	504	4,547	0,978
Katılımcı Mizah Boyutu	504	3,785	0,589
Saldırgan Mizah Boyutu	504	3,811	0,667
Kendini Yıkıcı Mizah Boyutu	504	3,541	0,927
Mizah Tarzları Ölçeği Geneli	504	3,921	0,521
Zaman Planlaması Boyutu	504	3,020	0,691
Zaman Tutumları Boyutu	504	3,236	0,528
Zaman Harcattırıcılar Boyutu	504	3,467	0,683
Zaman Yönetimi Envanteri Geneli	504	3,143	0,522

Tablo 4.1 incelendiğinde, öğretmen adaylarının “Bağımsız Çalışabilme Ve Sorumluluk Alabilme Ölçeği”nin genelinde puan ortalamalarının 4,025 olduğu görülmektedir. Bu durumda öğretmen adayları bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme konusunda yetkin oldukları söylenebilir. Mizah tarzları arasında en yüksek ortalama “Kendini Geliştirici Mizah” boyutu için elde edilmiştir. Buna göre öğretmen adayları kendini geliştirici mizah tarzını sıklıkla kullanmaktadırlar. Zaman yönetimi bakımından öğretmen adayları orta seviyededir ve alt boyutlardan “Zaman Harcattırıcılar” boyutu en yüksek ortalamaya sahiptir. Yani zaman harcatıcı şeylerle bazen / nadiren meşgul olmaktadır.

4.2. Cinsiyet Bakımından Bağımsız Çalışabilme Ve Sorumluluk Alabilme, Mizah Tarzları Ve Zaman Yönetiminin Analizi

Sosyo-demografik özelliklerden cinsiyet için kadın ve erkek olmak üzere iki grupta toplandığından dolayı bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme (BÇSA), mizah tarzları ve zaman yönetimi ölçekleri ile ilişkileri Independent T-testi kullanılarak incelenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 4.2, Tablo 4.3 ve Tablo 4.4’da listelenmektedir.

Tablo 4.2. Cinsiyet değişkenine göre bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme (BÇSA) yetkinliği tanımlayıcı istatistikleri (N: sayı, \bar{x} : ortalama, SS: standart sapma) ve Independent-Samples T-testi sonuçları

		Tanımlayıcı İstatistikler			T-test	
Cinsiyet		N	\bar{x}	SS	t	p
BÇSA	Kadın	385	4,067	0,491	3,348	0,002*
	Erkek	119	3,888	0,562		

* p < 0,05

Tablo 4.2’ye göre kadın ve erkek arasında mizah tarzları bakımından bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme (BÇSA) bakımından kadınlar lehine anlamlı (p=0,002) farklılaşma görülmektedir.

Tablo 4.3. Cinsiyet değişkenine göre mizah tarzı alt boyutlarının tanımlayıcı istatistikleri (N: sayı, \bar{x} : ortalama, SS: standart sapma) ve Independent-Samples T-testi sonuçları

		Tanımlayıcı İstatistikler			T-test	
Cinsiyet		N	\bar{x}	SS	t	p
Kendini Geliştirici Mizah	Kadın	385	4,489	0,996	-2,424	0,016*
	Erkek	119	4,736	0,895		
Katılımcı Mizah	Kadın	385	3,775	0,589	-0,695	0,488
	Erkek	119	3,818	0,592		
Saldırgan Mizah	Kadın	385	3,813	0,669	0,139	0,889
	Erkek	119	3,804	0,662		
Kendini Yıkıcı Mizah	Kadın	385	3,479	0,929	-2,745	0,006*
	Erkek	119	3,744	0,895		
GENEL	Kadın	385	3,889	0,521	-2,510	0,012*
	Erkek	119	4,026	0,511		

* p < 0,05

Tablo 4.3’e göre T-testi sonuçlarına bakıldığında kadın ve erkek arasında genel olarak mizah tarzları bakımından erkekler lehine istatistiksel olarak anlamlı (p=0,012) farklılık vardır. Alt boyutları bakımından değerlendirildiğinde, katılımcı ve saldırgan mizah tarzlarının kadın ve erkeğe göre anlamlı bir farklılaşma (p>0,05) göstermemektedir. Diğer yandan, kendini geliştirici mizah boyutu cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık (p=0,012) göstermektedir. Kendini yıkıcı mizah boyutunda ise kadın ve erkek

bakımından yüksek seviyede anlamlı farklılık ($p=0006$) bulunmaktadır. Ortalama bakımından genel mizah tarzlarında erkekler daha yüksek ortalamaya sahiptir. Alt boyutlarda ise erkekler kendini geliştirici, katılımcı ve kendini yıkıcı mizah alt boyutlarında daha yüksek ortalamaya sahipken, kadınlar sadece saldırgan mizah alt boyutunda daha yüksek ortalamaya sahiptirler.

Tablo 4.4. Cinsiyet değişkenine göre zaman yönetimi alt boyutlarının tanımlayıcı istatistikleri (N: sayı , \bar{x} : ortalama, SS: standart sapma) ve Independent-Samples T-testi sonuçları

	Cinsiyet	Tanımlayıcı İstatistikler			T-test	
		N	\bar{x}	SS	t	p
Zaman Planlaması	Kadın	385	3,804	0,658	3,769	0,000*
	Erkek	119	2,815	0,754		
Zaman Tutumları	Kadın	385	3,243	0,530	0,501	0,616*
	Erkek	119	3,215	0,524		
Zaman Harcattırıcılar	Kadın	385	3,569	0,590	5,169	0,000*
	Erkek	119	3,139	0,847		
GENEL	Kadın	385	3,197	0,495	4,281	0,000*
	Erkek	119	2,966	0,570		

* $p < 0,05$

Genel olarak zaman yönetimi ile cinsiyet arasında kadınlar lehine anlamlı farklılık görülmektedir ($p=0,000$). Alt boyutlardan zaman tutumları boyutu kadın ve erkek arasında anlamlı bir farklılık göstermezken, diğer iki boyut, zaman planlaması ve zaman harcattırıcılar açısından kadınlar lehine anlamlı farklılık vardır. Hem genel olarak hem de tüm alt boyutlar için kadınların zaman yönetim ortalamaları daha yüksek bulunmuştur.

4.3. Yaş Aralıkları Bakımından Bağımsız Çalışabilme Ve Sorumluluk Alabilme, Mizah Tarzları Ve Zaman Yönetiminin Analizi

Katılımcıların yaş aralıkları 19 – 21 arası, 22 ve üzeri olmak üzere iki grupta toplandığından dolayı bağımsız örneklem t-testi kullanılarak ilişkiler analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 4.5, 4.6 ve Tablo 4.7’ de listelenmektedir.

Tablo 4.5. Yaş aralığı değişkenine BÇSA değişkeninin tanımlayıcı istatistikleri (N: sayı , \bar{x} : ortalama, SS: standart sapma), bağımsız örneklem t-testi sonuçları

Tanımlayıcı İstatistikler	T testi
---------------------------	---------

	Yaş Aralığı	N	\bar{x}	SS	t	p
BÇSA	19 – 21	230	4,026	0,526	0,059	0,953
	22 ve üzeri	274	4,023	0,505		

Tablo 4.5'e göre, bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme değişkeni açısından yaş aralıkları arasında anlamlı farklılık görülmemektedir.

Tablo 4.6. Yaş aralığı değişkenine göre mizah tarzı ve alt boyutlarının tanımlayıcı istatistikleri (N: sayı , \bar{x} : ortalama, SS: standart sapma) ve Independent-Samples T-testi sonuçları

	Yaş Aralığı	N	\bar{x}	SS	T Testi	
					t	p
Kendini Geliştirici Mizah	19 – 21	230	4,564	0,963	0,341	0,733
	22 – 25	274	4,534	0,991		
Katılımcı Mizah	19 – 21	230	3,721	0,533	-2,304	0,022
	22 – 25	274	3,840	0,628		
Saldırgan Mizah	19 – 21	230	3,784	0,694	-0,826	0,409
	22 – 25	274	3,834	0,643		
Kendini Yıkıcı Mizah	19 – 21	230	3,556	0,949	0,340	0,734
	22 – 25	274	3,528	0,909		
GENEL	19 – 21	230	3,906	0,517	-0,592	0,554
	22 – 25	274	3,934	0,525		

Tablo 4.6'ya göre, mizah tarzı alt boyutlarında, sadece katılımcı mizah değişkeninde yaş aralıkları arasında anlamlı bir farklılık ($p= 0,002$) bulunmaktadır.

Tablo 4.7. Yaş aralığı değişkenine göre zaman yönetimi ve alt boyutlarının tanımlayıcı istatistikleri (N: sayı , \bar{x} : ortalama, SS: standart sapma) ve Independent-Samples T-testi sonuçları

	Yaş Aralığı	N	\bar{x}	SS	T Testi	
					t	p
Zaman Planlaması	19 – 21	230	3,024	0,696	0,111	0,912
	22 ve üzeri	274	3,017	0,687		
Zaman Tutumları	19 – 21	230	3,212	0,554	-0,922	0,357
	22 ve üzeri	274	3,256	0,506		
Zaman Harcattırıcılar	19 – 21	230	3,493	0,700	0,789	0,431
	22 ve üzeri	274	3,445	0,670		
GENEL	19 – 21	230	3,142	0,538	-0,002	0,998
	22 ve üzeri	274	3,143	0,510		

Tablo 4.7'ye göre, zaman yönetimi ve alt boyutları açısından yaş grupları arasında anlamlı farklılık ($p>0,05$) gözlenmemiştir.

4.4. Öğrenim Gördükleri Bölüm Bakımından Bağımsız Çalışabilme Ve Sorumluluk Alabilme, Mizah Tarzları Ve Zaman Yönetiminin Analizi

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümler oldukça çeşitlilik arz etmektedir. Bu bakımdan yapılan One-Way ANOVA analizleri her bir ölçek için ayrı tablolarda verilmektedir. Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme (BÇSA) için Tablo 4.8'te, mizah tarzı için Tablo 4.9'da ve zaman yönetimi için Tablo 4.10'da elde edilen veriler tablolaştırılmıştır.

Tablo 4.8. Öğrenim gördükleri bölüme göre BÇSA yetkinliklerinin tanımlayıcı istatistikleri (N: sayı, \bar{x} : ortalama, SS: standart sapma) ve One-Way ANOVA testi sonuçları

	Bölüm	Tanımlayıcı İstatistikler			ANOVA Testi	
		N	\bar{x}	SS	F	p
Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme	Sosyal Bilgiler Eğitimi	66	4,093	0,484	1,732	0,099
	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	34	4,128	0,550		
	Sınıf Eğitimi	97	4,119	0,516		
	Fen Bilgisi Eğitimi	75	3,984	0,434		
	Matematik Eğitimi	51	3,900	0,466		
	Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	68	3,943	0,452		
	Okul Öncesi Eğitimi	53	4,051	0,452		
	Türkçe Eğitimi	60	3,963	0,709		

Tablo 4.8, BÇSA yetkinliğine ilişkin bulguları göstermektedir. Buna göre, bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme (BÇSA) yetkinliklerinin öğrenim gördükleri bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma ($p>0,05$) görülememiştir. BÇSA ortalamaları bölümlere göre 3,900 – 4,128 arasında değişiklik göstermektedir ki bu da yine farklılaşma bulunamamasını açıklayıcıdır.

Tablo 4.9. Öğrenim gördükleri bölüme göre mizah tarzlarının tanımlayıcı istatistikleri (N: sayı, \bar{x} : ortalama, SS: standart sapma) ve One-Way ANOVA testi sonuçları

	Bölüm	Tanımlayıcı İstatistikler			ANOVA Testi	
		N	\bar{x}	SS	F	p
§ t .-	Sosyal Bilgiler Eğitimi	66	4,354	1,055	1,047	0,397

	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	34	4,835	1,012		
	Sınıf Eğitimi	97	4,581	1,049		
	Fen Bilgisi Eğitimi	75	4,617	0,909		
	Matematik Eğitimi	51	4,520	0,823		
	Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	68	4,601	0,826		
	Okul Öncesi Eğitimi	53	4,408	0,956		
	Türkçe Eğitimi	60	4,542	1,119		
	Sosyal Bilgiler Eğitimi	66	3,813	0,625		
	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	34	3,868	0,711		
Katılımcı Mizah	Sınıf Eğitimi	97	3,857	0,679		
	Fen Bilgisi Eğitimi	75	3,775	0,457	0,994	0,434
	Matematik Eğitimi	51	3,669	0,528		
	Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	68	3,697	0,532		
	Okul Öncesi Eğitimi	53	3,734	0,524		
	Türkçe Eğitimi	60	3,852	0,629		
	Sosyal Bilgiler Eğitimi	66	3,809	0,655		
	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	34	3,643	0,679		
Saldırgan Mizah	Sınıf Eğitimi	97	3,804	0,737		
	Fen Bilgisi Eğitimi	75	3,820	0,670	0,506	0,830
	Matematik Eğitimi	51	3,846	0,524		
	Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	68	3,868	0,530		
	Okul Öncesi Eğitimi	53	3,755	0,678		
	Türkçe Eğitimi	60	3,865	0,793		
	Sosyal Bilgiler Eğitimi	66	3,434	0,914		
	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	34	3,342	0,860		
Kendini Yıkıcı Mizah	Sınıf Eğitimi	97	3,781	1,022		
	Fen Bilgisi Eğitimi	75	3,482	0,823	1,720	0,102
	Matematik Eğitimi	51	3,500	0,693		
	Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	68	3,465	0,893		
	Okul Öncesi Eğitimi	53	3,429	0,994		
	Türkçe Eğitimi	60	3,679	1,040		
	Sosyal Bilgiler Eğitimi	66	3,852	0,492		
	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	34	3,922	0,576		
GENEL	Sınıf Eğitimi	97	4,006	0,579	0,925	0,486
	Fen Bilgisi Eğitimi	75	3,923	0,487		
	Matematik Eğitimi	51	3,884	0,446		

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	68	3,908	0,459
Okul Öncesi Eğitimi	53	3,831	0,463
Türkçe Eğitimi	60	3,984	0,626

Tablo 4.9'a göre öğrenim gördükleri bölüm ile mizah tarzları ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılaşma ($p>0,05$) görülmemektedir. Bununla birlikte, sınıf eğitimi ve Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin mizah tarzı ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. En düşük değer ise okul öncesi bölüme aittir. Ancak ortalamalar arasındaki farklılıkların en büyüğü sadece 0.175 kadardır. Bu nedenle yaklaşık olarak benzer farklı bölümlerdeki öğrencilerin benzer mizah tarzları olduğu sonucu çıkarılabilir.

Tablo 4.10. Öğrenim gördükleri bölüme göre zaman yönetimi ve alt boyutlarının tanımlayıcı istatistikleri (N : sayı, \bar{x} : ortalama, SS : standart sapma) ve One-Way ANOVA testi sonuçları

	Bölüm	Tanımlayıcı İstatistikler			ANOVA Testi	
		N	\bar{x}	SS	F	p
Zaman Planlaması	Sosyal Bilgiler Eğitimi	66	3,102	0,730	0,943	0,473
	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	34	3,099	0,829		
	Sınıf Eğitimi	97	3,037	0,711		
	Fen Bilgisi Eğitimi	75	2,978	0,612		
	Matematik Eğitimi	51	3,074	0,594		
	Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	68	2,958	0,636		
	Okul Öncesi Eğitimi	53	2,846	0,632		
	Türkçe Eğitimi	60	3,092	0,799		
Zaman Tutumu	Sosyal Bilgiler Eğitimi	66	3,396	0,491	2,169	0,036*
	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	34	3,235	0,563		
	Sınıf Eğitimi	97	3,146	0,540		
	Fen Bilgisi Eğitimi	75	3,311	0,524		
	Matematik Eğitimi	51	3,179	0,496		
	Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	68	3,305	0,537		
	Okul Öncesi Eğitimi	53	3,132	0,545		
	Türkçe Eğitimi	60	3,176	0,499		
Zaman Harcaturcül	Sosyal Bilgiler Eğitimi	66	3,667	0,550	3,236	0,002*
	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	34	3,360	0,835		
	Sınıf Eğitimi	97	3,327	0,720		

	Fen Bilgisi Eğitimi	75	3,603	0,647		
	Matematik Eğitimi	51	3,598	0,546		
	Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	68	3,257	0,665		
	Okul Öncesi Eğitimi	53	3,453	0,712		
	Türkçe Eğitimi	60	3,504	0,717		
	Sosyal Bilgiler Eğitimi	66	3,262	0,549		
	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	34	3,173	0,586		
	Sınıf Eğitimi	97	3,108	0,542		
GENEL	Fen Bilgisi Eğitimi	75	3,157	0,471	1,229	0,285
	Matematik Eğitimi	51	3,179	0,444		
	Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	68	3,092	0,506		
	Okul Öncesi Eğitimi	53	3,010	0,505		
	Türkçe Eğitimi	60	3,175	0,589		

* $p < 0,05$

Zaman yönetimi bakımından Tablo 4.10'daki verilere bakıldığında, veriler Levene's anlamlılık değerine göre homojen bir dağılım göstermektedir. Genel olarak zaman yönetiminde en yüksek ortalamaya sahip bölüm sosyal bilgiler eğitimi, en düşük ise okul öncesi eğitimidir. Bununla birlikte zaman yönetimi ortalamaları arasında önemli farklılık bulunmamaktadır. Bilgisayar ve öğretim teknolojileri programı ile Türkçe eğitimi bölümleri birbirine çok yakın ortalamalara sahiptir. Benzer şekilde sınıf eğitimi ile psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümleri de çok yakın değerler vermektedir. Ancak, ANOVA testinden elde edilen anlamlılık düzeyine göre zaman yöntemi öğrenim görülen bölümlere göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma göstermemektedir ($p > 0,05$). Alt boyutlar incelendiğinde, zaman planlaması ile bölümler arasında anlamlı bir farklılaşma görülmezken, zaman tutumları için istatistiksel olarak anlamlı farklılık ($p = 0,036$) ve zaman harcattırıcılar içinse yüksek seviyede anlamlı farklılık ($p = 0,002$) görülmektedir. Tukey testi sonuçlarına göre anlamlı farklılık sosyal bilgiler eğitimi bölümü ile sınıf eğitimi ve psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümleri arasında bulunmaktadır.

4.5. Öğrenim Gördükleri Bölümden Memnuniyetleri Bakımından Bağımsız Çalışabilme Ve Sorumluluk Alabilme, Mizah Tarzları Ve Zaman Yönetiminin Analizi

Katılımcıların öğrenim gördükleri bölümden duydukları memnuniyetin, bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme (BÇSA) (Tablo 4.11), mizah tarzları (Tablo 4.12) ve zaman yönetimi (Tablo 4.13) ölçekleri ile ilişkileri Independent T-testi kullanılarak incelenmiştir.

Tablo 4.11. Öğrenim görülen bölümden memnuniyete göre BÇSA yetkinliğinin tanımlayıcı istatistikleri (N: sayı , \bar{x} : ortalama, SS: standart sapma) ve Independent-Samples T-testi sonuçları

Öğrenim Görülen Bölümden Memnuniyet		Tanımlayıcı İstatistikler			T-test	
		N	\bar{x}	SS	t	p
BÇSA	Evet	425	4,047	0,513	2,274	0,023*
	Hayır	79	3,904	0,501		

* p < 0,05

Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme (BÇSA) yetkinliğinde okuduğu bölümden memnuniyet duyanların ortalamaları daha yüksektir. Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği ile öğrencinin öğrenim gördüğü bölümden memnuniyeti arasında istatistiksel anlamlı bir farklılık (p<0,05)görülmektedir.

Tablo 4.12. Öğrenim görülen bölümden memnuniyete göre mizah tarzı ve alt boyutlarının tanımlayıcı istatistikleri (N: sayı , \bar{x} : ortalama, SS: standart sapma) ve Independent-Samples T-testi sonuçları

Öğrenim Görülen Bölümden Memnuniyet		Tanımlayıcı İstatistikler			T-test	
		N	\bar{x}	SS	t	p
Kendini Geliştirici Mizah	Evet	425	4,541	0,977	-0,314	0,754
	Hayır	79	4,579	0,988		
Katılımcı Mizah	Evet	425	3,772	0,576	-1,185	0,237
	Hayır	79	3,858	0,654		
Saldırgan Mizah	Evet	425	3,784	0,670	-2,084	0,038*
	Hayır	79	3,954	0,631		
Kendini Yıkıcı Mizah	Evet	425	3,507	0,912	-1,905	0,57
	Hayır	79	3,723	0,987		
GENEL	Evet	425	3,901	0,511	-1,998	0,046*
	Hayır	79	4,028	0,563		

Ortalamalara göre mizah tarzı bakımından öğrenim gördükleri bölümden memnuniyetsizlik daha yüksektir. T-testinin sonucuna göre okuduğu bölümden duyulan memnuniyet ile genel mizah tarzı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık (p<0,05) vardır ancak bu sınıra yakın bir anlamlılık taşımaktadır. Her ne kadar kendini yıkıcı mizah

boyutu için $p=0,056$ değeri $0,05$ 'ten yüksek bulunsa da sınıra çok yakın değerde olduğundan sınırda anlamlılık gösterdiği söylenebilir. Öte yandan diğer olumsuz mizah tarzı olan saldırgan mizah boyutu, bölümden duyulan memnuniyet ile istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşma ($p=0,038$) göstermektedir. Olumlu mizah tarzları olan kendini geliştirici mizah ve katılımcı mizah ile bölüm memnuniyeti arasında anlamlı bir farklılık ($p>0,05$) tespit edilememiştir.

Tablo 4.13. Öğrenim görülen bölümden memnuniyete göre zaman yönetimi ve alt boyutlarının tanımlayıcı istatistikleri (N : sayı, \bar{x} : ortalama, SS : standart sapma) ve independent T-testi sonuçları

		Tanımlayıcı İstatistikler			T-test	
Öğrenim Görülen Bölümden						
Memnuniyet		N	\bar{x}	SS	t	p
Zaman Planlaması	Evet	425	3,052	0,693	2,394	0,017*
	Hayır	79	2,850	0,658		
Zaman Tutumları	Evet	425	3,257	0,506	2,047	0,041*
	Hayır	79	3,125	0,626		
Zaman Harcattırıcılar	Evet	425	3,488	0,673	1,600	0,110
	Hayır	79	3,354	0,733		
GENEL	Evet	425	3,170	0,518	2,728	0,007*
	Hayır	79	2,996	0,525		

* $p < 0,05$

Ortalamalara göre zaman yönetimi ve alt boyutları bakımından katılımcıların çoğunun öğrenim gördükleri bölümden memnun oldukları söylenebilir. Zaman yönetimi bakımından öğrenim gördüğü bölümden memnuniyeti yüksek seviyede anlamlı farklılık ($p<0,01$) göstermektedir. Sadece zaman harcattırıcı boyutu anlamlı bir farklılık sergilemezken, zaman planlaması ve zaman tutumu boyutları istatistiksel anlamlı farklılık ($p<0,05$) vermektedir.

4.6. Ağırlıklı Genel Not Ortalamaları Bakımından Bağımsız Çalışabilme Ve Sorumluluk Alabilme, Mizah Tarzları Ve Zaman Yönetiminin Analizi

Tablo 4.14, Tablo 4.15 ve Tablo 4.16, ağırlıklı genel not ortalamalarının her üç ölçek için One-Way ANOVA testinden elde edilen sonuçlarını içermektedir.

Tablo 4.14. Ağırlıklı genel not ortalaması değişkenine göre test edilen BÇSA yetkinliği tanımlayıcı istatistikleri (N : sayı, \bar{x} : ortalama, SS : standart sapma) ve One-Way ANOVA testi sonuçları

Tanımlayıcı İstatistikler				ANOVA Testi		
Ağırlıklı Genel Not						
	Ortalaması	N	\bar{x}	SS	F	p
BÇSA	0 – 2.50 arası	97	3,921	0,565	4,283	0,014*
	2.51 – 3.00 arası	216	4,004	0,496		
	3.01 – 4.00 arası	191	4,100	0,497		

* $p < 0,05$

Tablo 4.14 verilerine göre, bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme (BÇSA) yetkinliği ile ağırlıklı not ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($p < 0,05$) tespit edilmiştir. En düşük not ortalamasına sahip grubun (0 – 2.50 arası) BÇSA yetkinliği de en düşük bulunmuştur. Bunu takiben 2.51 – 3.00 arası ortalamaya sahip grup gelmektedir. En yüksek BÇSA ortalamasına sahip olan grup aynı zamanda en yüksek ortalamaya (3.01 – 4.00) da sahiptir. Tukey testi sonuçlarına göre anlamlı farklılık 3.01 – 4.00 arası ortalamaya sahip grup ile 0 – 2.50 arası ortalamaya sahip olan grup arasındadır.

Tablo 4.15. Ağırlıklı genel not ortalaması değişkenine göre test edilen mizah tarzının tanımlayıcı istatistikleri (N: sayı, \bar{x} : ortalama, SS: standart sapma) ve One-Way ANOVA testi sonuçları

Tanımlayıcı İstatistikler				ANOVA Testi		
Ağırlıklı Genel Not Ortalaması						
	N	\bar{x}	SS	F	p	
Kendini Geliştirici Mizah	0 – 2.50 arası	97	4,718	1,011	1,882	0,153
	2.51 – 3.00 arası	216	4,521	0,979		
	3.01 – 4.00 arası	191	4,490	0,955		
Katılımcı Mizah	0 – 2.50 arası	97	3,830	0,610	0,714	0,490
	2.51 – 3.00 arası	216	3,799	0,613		
	3.01 – 4.00 arası	191	3,748	0,551		
Saldırgan Mizah	0 – 2.50 arası	97	3,856	0,699	0,892	0,410
	2.51 – 3.00 arası	216	3,835	0,688		
	3.01 – 4.00 arası	191	3,761	0,625		
Kendini Yıkıcı Mizah	0 – 2.50 arası	97	3,648	0,905	0,802	0,449
	2.51 – 3.00 arası	216	3,519	0,908		

GENEL	3.01 – 4.00 arası	191	3,512	0,959	2,174	0,115
	0 – 2.50 arası	97	4,013	0,570		
	2.51 – 3.00 arası	216	3,918	0,517		
	3.01 – 4.00 arası	191	3,878	0,496		

Tablo 4.15’te ağırlıklı genel not ortalaması ile genel mizah tarzı ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma görülmemektedir ($p>0,05$). Not ortalaması sıralaması ağırlıklı genel ortalamalara göre 0.00 – 2.50 arası > 2.51 – 3.00 arası > 3.01 – 4.00 arası şeklindedir. Grupların ağırlıklı genel not ortalamaları mizah tarzı ortalamaları ile ters orantılı bir ilişki sergilemektedir. Yani ağırlıklı genel not ortalaması arttıkça mizah tarzı ortalaması azalmaktadır.

Tablo 4.16. Ağırlıklı genel not ortalaması değişkenine göre test edilen zaman yönetimi tanımlayıcı istatistikleri (N: sayı , \bar{x} : ortalama, SS: standart sapma) ve One-Way ANOVA testi sonuçları

Tanımlayıcı İstatistikler				ANOVA Testi		
Ağırlıklı Genel Not Ortalaması	N	\bar{x}	SS	F	p	
Zaman Planlaması	0 – 2.50 arası**	97	2,864	0,662	8,995	0,000*
	2.51 – 3.00 arası**	216	2,950	0,681		
	3.01 – 4.00 arası	191	3,180**	0,688		
Zaman Tutumu	0 – 2.50 arası	97	3,184	0,508	1,044	0,353
	2.51 – 3.00 arası	216	3,225	0,562		
	3.01 – 4.00 arası	191	3,275	0,498		
Zaman Harcattırımlar	0 – 2.50 arası**	97	3,291	0,829	6,839	0,001*
	2.51 – 3.00 arası**	216	3,435	0,612		
	3.01 – 4.00 arası	191	3,593**	0,658		
GENEL	0 – 2.50 arası**	97	3,010	0,496	9,729	0,000*
	2.51 – 3.00 arası**	216	3,093	0,516		
	3.01 – 4.00 arası	191	3,266**	0,520		

* $p < 0,05$, **Anlamlı farklılığın olduğu gruplar

Tablo 4.16'ya göre yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda (ve One-Way ANOVA) genel olarak zaman yönetimi bakımından ağırlıklı genel not ortalamaları ile istatistiksel olarak çok yüksek seviyede anlamlı farklılaşma ($p = 0,001$) göstermektedir. Alt boyutlarla ilişki incelendiğinde, zaman planlaması boyutu zaman yönetimi envanterinin genelinde olduğu gibi ağırlıklı genel not ortalaması ile çok yüksek seviyede anlamlı farklılık ($p=0,001$) gösterirken, zaman tutumu boyutu anlamlı bir farklılaşma göstermemektedir. Zaman harcattırıcı boyutu ise istatistiksel seviyede anlamlı farklılık ($p<0,05$) göstermektedir. Ortalama puanlara bakıldığında hem genel hem de alt boyutlar için ağırlıklı genel not ortalamaları arttıkça zaman yönetimi ortalamaları da artış göstermektedir. Yapılan Tukey testi sonucuna göre, Zaman Planlaması boyutu, Zaman Harcattırıcılar boyutu ve ölçeğin geneli açılarından değerlendirildiğinde, yüksek ağırlıklı not ortalamasına sahip (3.01 – 4.00 arası) öğrenciler ile 0 – 2.50 arası ve 2.51 – 3.00 arası not ortalamasına sahip olan öğrenciler arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Fakat Zaman Tutumu boyutu açısından değerlendirildiğinde, gruplar arasında herhangi bir farklılık görülmemiştir.

4.7. Bağımsız Çalışabilme Ve Sorumluluk Alabilme İle Mizah Tarzlarının Korelasyon Analizi

Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliğinin mizah tarzı ve alt boyutları ile ilişkisini incelemek için yapılan korelasyon analizinden elde edilen bulgular Tablo 4.17'de verilmektedir.

Tablo 4.17. Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliğinin mizah tarzı arasındaki ilişki (BÇSA: Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme, KGM: Kendini Geliştirici Mizah, KM: Katılımcı Mizah, SM: Saldırgan Mizah, KYM: Kendini Yıkıcı Mizah, MTÖ: Mizah Tarzı Ölçeği geneli)

Perason	BÇSA	KGM	KM	SM	KYM	MTÖ
Cor. (r)						
BÇSA	1					
KGM	,209**	1				
KM	0,014	0,017	1			
SM	-0,060	,246**	,179**	1		
KYM	-0,061	,386**	0,087	,373**	1	
MTÖ	0,056	,724**	,387**	,652**	,770**	1

** 0,001 < p

Mizah tarzı geneli ile bağımsız çalışma ve sorumluluk alabilme yetkinliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($r = 0,056$ $p > 0,05$) gözlenmemektedir. Alt boyutlardan

katılımcı, saldırgan ve kendini yıkıcı mizah alt boyutları ile de anlamlı ($p>0,05$) bir korelasyon vermemektedir. Yalnızca kendini geliştirici mizah alt boyutu ile BÇSA arasında düşük düzeyde ($r= 0,209$) pozitif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p<0,001$) bulunmaktadır. Öğretmen adaylarının kendini geliştirici mizah tarzını kullanmaları bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliklerini olumlu etkilediği söylenebilir. Mizah tarzı ölçeğinin geneli kendi alt boyutları ile pozitif ve anlamlı bir ilişki sergilemektedir ki bu beklenen bir durumdur.

4.8. Bağımsız Çalışabilme Ve Sorumluluk Alabilme İle Zaman Yönetiminin Korelasyon Analizi

Zaman yönetimi ile bağımsız çalışma ve sorumluluk alabilme yetkinliği arasındaki ilişki için elde edilen veriler Tablo 4. 18’de listelenmektedir.

Tablo 4.18. Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliğinin zaman yönetimi arasındaki ilişki (BÇSA: Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme, ZP:Zaman Planlaması, ZT:Zaman Tutumu, ZH:Zaman Harcattıcılar, ZYE:Zaman Yönetimi Envanteri)

Perason	BÇSA	ZP	ZT	ZH	ZYE
Cor. (r)					
BÇSA	1				
ZP	,389**	1			
ZT	,413**	,443**	1		
ZH	0,060	,239**	,251**	1	
ZYE	,425**	,946**	,658**	,447**	1

** 0,001 < p

Zaman yönetimi envanteri ile BÇSA arasında orta seviyede pozitif yönde ($r=0,425$) ve istatistiksel olarak anlamlı ($p<0,001$) ilişki gözlenmektedir. Zaman yönetimi yapabilen öğretmen adaylarının BÇSA yetkinlikleri olumlu şekilde etkilenmektedir. Zaman yönetimi alt boyutlarından zaman harcattıcıları için anlamlı bir ilişki bulunamazken, zaman planlaması ($r=0,389$, $p<0,001$) ve zaman tutumu ($r=0,413$ $p<0,001$) ile BÇSA yetkinliği arasında orta seviyede pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bu sonuçlar, öğretmen adaylarının iyi bir zaman planlaması yapmaları ve zamanlarını verimli ve doğru kullanmaları durumunda bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlikleri üzerinde olumlu etkileri bulunduğunu göstermektedir. Zaman harcattıcı alt boyut ile BÇSA yetkinlikleri arasında anlamlı bir korelasyonun bulunamaması; zaman harcattıcı faktörlerin bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlikleri üzerinde olumlu bir etkisinin

olamayacağına atfedilebilir. Zaman planlaması yapabilen bir öğretmen adayının aynı zamanda bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliğine de sahip olabileceği söylenebilir. Zaman tutumu konusunda da benzer şekilde BÇSA yetkinliğine etki edeceği öngörülmektedir.

BÖLÜM V

5. SONUÇLAR, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgulara ilişkin sonuçlar ve bu sonuçların literatür destekli tartışması yapılmıştır.

5.1.SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Araştırmada ilk olarak öğretmen adaylarının bağımsız çalışma ve sorumluluk alabilme (BÇSA) yetkinliklerine ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, cinsiyet değişkeninin bağımsız çalışma ve sorumluluk alabilme (BÇSA) yetkinliği ilişkisi incelendiğinde, kadınlar lehine anlamlı farklılık gözlemlenmiştir. Literatürde, Sıvacı ve Kuzu (2017) yaptıkları araştırmada BÇSA yetkinliğinin cinsiyete göre farklılaşmadığını gözlemlemişlerdir ki bu çalışmanın bulgusu ile uyuşmamaktadır. Bu çalışmada yaş grupları ile bağımsız çalışma ve sorumluluk alabilme (BÇSA) yetkinliği, mizah tarzları, zaman yönetimi ve bunların alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Literatürde BÇSA yetkinliğini yaş değişkinine göre inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölüm bakımından BÇSA yetkinlikleri anlamlı farklılık göstermemiştir. Benzer şekilde, Sıvacı ve Kuzu (2017) da yaptıkları araştırmada BÇSA yetkinliğinin okudukları bölüme göre anlamlı farklılaşmadığını ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölümden memnuniyetleri ile BÇSA yetkinlik düzeyleri arasında anlamlı farklılık ($p>0,05$) gözlenmemiştir. Oysa Sıvacı ve Kuzu (2017) tarafından bu sonucun tam aksi bulgu elde edilmiştir. Yani öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlik düzeylerinin, okudukları bölümdeki memnuniyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılaştığını rapor etmişlerdir. Bu çalışmada, öğretmen adaylarının ağırlıklı genel not ortalamalarının BÇSA yetkinliği ile anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Bu bulgu, Sıvacı ve Kuzu'nun (2017) bulgusuyla çelişmektedir. Araştırmalarında öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinlik seviyelerinin akademik başarıya göre anlamlı şekilde fark göstermediğini belirtmişlerdir.

Araştırmada ikinci olarak öğretmen adaylarının mizah tarzlarına ilişkin sonuçlar ortaya konmuştur. Bu araştırmada öğretmen adaylarının cinsiyetler ile mizah tarzları arasında istatistiksel olarak anlamlı ($p<0,05$) farklılık bulunmuştur. Göze çarpan ise hem kendini geliştirici mizah boyutunun hem de kendini yıkıcı mizah boyutu açısından erkekler lehine anlamlı farklılık gözlemlenmiştir. Katılımcı ve saldırgan mizah tarzlarının cinsiyete göre anlamlı farklılaşma göstermediği bulunmuştur. Mizah tarzı bakımından, literatürde

çeşitli araştırmalarda mizah tarzları arasında erkekler lehine anlamlı farklılık olduğu rapor edilmiştir (Erözkan, 2009; Traş vd., 2011; Sıvacı ve Gülbahar, 2018, Uyanık vd., 2015). Erözkan (2009) eğitim fakültesi öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırmada, cinsiyetler ile mizah tarzları arasında yaptıkları karşılaştırmada ise erkek öğrencilerde kendini geliştirici mizah tarzının daha baskın olduğu, kız öğrencilerde katılımcı mizah tarzının daha önde olduğu bulgusuna ulaşmışlardır. Traş vd. (2011) öğretmen adayları üzerinde yaptıkları incelemede, saldırgan ve yıkıcı mizah tarzlarının cinsiyetle anlamlı farklılaşma gösterdiğini, erkeklerin bu mizah tarzlarında daha yüksek ortalamaya sahip olduklarını rapor etmişlerdir. Sıvacı ve Gülbahar (2018) ise öğretmen adaylarının mizah tarzlarının kadın ve erkek arasında anlamlı farklılaştığını, kendini geliştirici, yıkıcı ve saldırgan mizah tarzlarının erkeklerde daha sıklıkla kullanıldığını rapor etmişlerdir. Uyanık vd. (2015) okul öncesi öğretmen adaylarında sadece saldırgan mizah tarzının cinsiyetle anlamlı farklılık gösterdiğini ve erkeklerin daha yüksek ortalama sergilediklerini bulmuşlardır. Bu çalışmanın bulguları Erözkan (2009), Traş vd. (2011) ve Sıvacı ve Gülbahar (2018) tarafından elde edilen bulgularla tutarlılık göstermektedir. Mizah tarzının yaş ile ilişkisi Uyanık vd. (2015) tarafından ele alınmış ve mizah tarzı alt boyutlarının yaş ile anlamlı farklılık göstermediğini bulmuşlardır ki bu bulgu çalışmamızdan elde edilen bulgu ile tutarlılık göstermektedir. Andıç (2009) okul öncesi öğretmen adayları üzerinde yaptığı çalışmada zaman harcattırıcılar boyutunun yaş ile anlamlı farklılık gösterdiğini ancak zaman planlaması ve zaman tutumu boyutlarının anlamlı farklılık göstermediğini rapor etmişlerdir. Eldeleklioğlu (2008) da benzer şekilde zaman yönetimi becerilerinin yaş ile anlamlı farklılaşma göstermediğini bulmuşlardır. Bu sonuçlar, bu çalışmanın bulgusu ile uyum sağlamaktadır. Bu çalışmada, mizah tarzı bakımından, öğrenim görülen bölümün herhangi bir mizah boyutunda anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir. Bu bulgu Sıvacı ve Gülbahar'ın (2018) çalışmasından elde edilen sonuçla kısmen tutarlılık göstermektedir. Okul öncesi öğretmen adayları için yalnızca saldırgan mizah boyutunun bölüme göre anlamlı farklılık sergilediğini ifade etmişlerdir (Sıvacı ve Gülbahar, 2018). Bu çalışmanın bulgularına göre zaman yönetimi boyutlarından zaman planlaması öğrenim görülen bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermezken, zaman tutumu ve zaman harcattırıcı boyutları için anlamlı farklılık göstermektedir. Andıç (2009) ise öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümün zaman yönetimi alt boyutlarından herhangi birisi ile anlamlı farklılık göstermediğini bulmuşlardır ki bu sonuç araştırmanın bulguları ile çelişmektedir. Mizah tarzları boyutlarından sadece saldırgan mizah tarzının öğretmen adaylarının okudukları bölümden memnuniyet durumları ile anlamlı farklılaştığı ancak diğer üç boyutun ise anlamlı farklılık göstermediği bu

araştırmanın bulgularındandır. Yine Sıvacı ve Gülbahar'ın (2018) araştırmasına göre memnuniyet durumlarının mizah tarzları bakımından anlamlı farklılık göstermemektedir ki kısmen bu çalışmanın bulgusu ile tutarlılık göstermektedir. Bu çalışmada zaman yönetimi alt boyutlarından zaman planlaması ve zaman tutumu boyutları öğrenim görülen bölümden memnuniyet ile anlamlı farklılaşırken zaman harcattırıcılar boyutu anlamlı farklılık göstermemektedir. Literatürde bu bulgu ile karşılaştırma yapabileceğimiz bir veriye rastlanılmamıştır. Bu çalışmada, ağırlık genel not ortalaması ile mizah tarzları alt boyutları arasında da anlamlı farklılık gözlenmemiştir. Bu bulgu karşılaştırabilmek için literatürde mizah tarzı ile ağırlıklı genel not ortalaması ya da akademik başarı arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Araştırmada üçüncü olarak öğretmen adaylarının zaman yönetim becerileri ile ilgili değerlendirme yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, cinsiyet ve zaman yönetimi arasında çok yüksek seviyede ($p<0,001$) anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ayrıca zaman planlaması, zaman tutumu ve zaman harcattırıcılar alt boyutları ile de anlamlı farklılaşmaktadır ($p<0,05$). Kadın öğretmen adaylarının erkek adaylara göre zaman yönetiminde daha başarılı oldukları bulunmuştur. Andıç (2009) üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada yalnızca zaman tutumu alt boyutunun cinsiyetle anlamlı farklılaştığını ve kız öğrencilerin daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğunu bulmuştur. Varışoğlu vd. (2012) ve Cyril (2015) yaptıkları araştırmalarda zaman yönetimi ile öğrenci cinsiyetleri arasında anlamlı farklılık bulunduğunu rapor etmişlerdir. Alay (2000), Demirtaş ve Özer (2007), Eldeleklioğlu (2008), Subramanian (2016) ve Erdul (2005) yaptıkları çalışmalarda, zaman planlaması, zaman harcattırıcıların ve total zaman yönetiminin kadınlar lehine anlamlı farklılık gösterdiğini rapor etmişlerdir. Literatürdeki bu veriler araştırmamızın bulguları ile uyum göstermektedir. Bu çalışmada zaman yönetimi becerisi ile ağırlıklı genel not ortalaması arasında anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Ancak alt boyutlar bakımından sadece zaman harcattırıcılar bakımından anlamlı farklılaşma tespit edilmişken, zaman planlaması ve zaman tutumu bakımından farklılaşma görülmemiştir. Andıç (2009), üniversite öğrencilerinin zaman yönetimleri ve akademik başarıları arasında anlamlı anlamlı bir ilişki bulunduğunu tespit etmiştir ki bu bulgu, bu çalışmanın sonucu ile tutarlıdır. Andıç'a (2009) göre alt boyutlardan sadece zaman planlaması akademik başarı ile anlamlı ilişkiye sahipken, diğer boyutlar için akademik başarı ile anlamlı ilişkiye rastlamamıştır. Cyril (2015) da öğrenciler üzerinde yaptığı incelemede akademik başarının zaman yönetimi ile anlamlı ilişkisi bulunduğunu rapor etmiştir.

Çalışmada, son olarak öğretmen adaylarının BÇSA yetkinlik düzeylerinin mizah tarzları, zaman yönetimi ve bunların alt boyutları ile olan korelasyon analizlerinden elde edilen bulgular incelendiğinde, BÇSA yetkinliği ile genel olarak mizah tarzları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmazken, zaman yönetimi ile orta seviyede pozitif yönde ve çok yüksek seviyede anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu bulunmuştur. BÇSA yetkinlik düzeyi bu ölçeklerin alt boyutları bakımından ele alındığında, mizah tarzları alt boyutlarından sadece kendini geliştirici mizah alt boyutu ile BÇSA arasında düşük düzeyde pozitif yönde ve istatistiksel olarak çok yüksek seviyede anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Zaman yönetimin alt boyutları ile BÇSA yetkinlik düzeyi ilişkisine bakıldığında, zaman planlaması ve zaman tutumu alt boyutları ile orta düzeyli pozitif yönde ve çok yüksek seviyede anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Literatürde BÇSA yetkinlik ölçeğini mizah tarzları ve zaman yönetimi ile karşılaştıran başka bir çalışma mevcut değildir. Bu durum bu çalışmanın özgünlüğünü ortaya çıkarmaktadır.

5.2.ÖNERİLER

Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme (BÇSA) yetkinlik düzeyleri ölçeği yakın zamanda geliştirilen bir ölçek olması sebebiyle mizah tarzı ve zaman yönetimi haricinde ailenin sosyo-ekonomik düzeyi ve barınma yerleri gibi farklı değişkenler ile olan ilişkilerinin incelenmesi BÇSA kavramını etkileyen faktörlerin daha iyi anlaşılmasında yol göstereceği düşünülmektedir.

Ayrıca öğretmen adaylarının bu çalışmadan farklı olan demografik özellikler (yerleşim yeri, aile geliri, ailenin mesleki ve geliri) ile ilişkisinin araştırılması önerilmektedir.

BÇSA yetkinlik düzeyini ölçeğinin geliştirildiği çalışmada ve bu çalışmada sadece öğretmen adayı olan eğitim fakültesi öğrencileri üzerinde araştırma yapılmıştır. Ancak BÇSA yetkinlik düzeyleri öğretmenlik mesleğine başlamış olan bireylerde şimdiye kadar uygulanmadığından dolayı, öğretmenler üzerinde de BÇSA yetkinlik düzeyi araştırılabilir.

Araştırma nitel araştırma yöntemleri ile birleştirilerek genişletilebilir

KAYNAKÇA

- Adar, J. (2006). *Etkili Zaman Yönetimi-Zamanı Akıllıca Değerlendirme Kılavuzu*, (Çev. Ö.Çolakoğlu), İstanbul.
- Akbeyik, A. (2013). *Zaman Yönetimi Ve Zamanı Etkin Kullanma*, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Akdemir, S. A. (2013). Türkiye’de öğretmen yetiştirme programlarının tarihçesi ve sorunları, *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(12): 15-28
- Akgemci, T., Çelik, A., Aydoğan, E., & Akatay, A. (2003). *Zaman Yönetimi ve Yönetel Zamanda Etkinlik*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Akkaya, M. (2011). *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri İle Mizah Tarzları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Alay, S. & Koçak, S. (2002). Validity and reliability of time management questionnaire, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 9–13
- Alay, S. (2000). *Relationship Between Time Management And Academic Achivement Of Selected University Student*, Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara
- Alay, S., & Koçak, S. (2003). Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimleri ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. *Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi*, 35(35), 326-335.
- Altinkurt, Y. & Yılmaz, K. (2011). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Mizah Tarzları, *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(2)
- Andıç, H. (2009). *Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki* Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar
- Britton, B. K. & Tesser, A. (1991). Effects of Time Management Practices on College Grades. *Journal of Educational Psychology*, 83, 405-410
- Bryant, J., & Zillman, D. (1989). Using humor to promote learning in the classroom. In P. E. McGhee (Ed.), *Humor and children’s development: A guide to practical applications* (pp. 49-78). New York: Haworth Press.
- Bursalıoğlu, Z. (2011). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı Ve Davranış*, Pegem Akademi, 16. Baskı, Ankara
- Can, H. (1999). *Organizasyon Ve Yönetim*, Siyasal Kitabevi Ankara
- Caz, Ç. (2014). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Zaman Yönetimi Becerilerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon
- Ceren, A. (2008). *İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmenlerinin Derste Zamanı Etkili Kullanma Yeterlilikleri*”, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu
- Chapman, A. J. - Foot, H. C. (1996). (Eds), *Humor and laughter: theory, research, and applications*, NewBrunswick, NJ, Transaction

- Clabby, J. F. (1979). Humor as a preferred activity of the creative and humor as a facilitator of learning, *Psychology: A Quarterly Journal of Human Behavior*, 16(1): 5-12
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Colwell, C. G. (1981). Humor as a motivational and remedial technique, *Journal of Reading*, 24(6): 484-486
- Conlow, R. (1999). *Yönetimde Mükemmellik*. (Çev. Can İkizler). Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul
- Consalvo, C. (1989). Humor in management: No laughing matter, *Humor: International Journal of Humor Research*, 2(3), 285-297,
- Cyril, A. V. (2015). Time Management And Academic Achievement Of Higher Secondary Students, *i-manager's Journal on School Educational Technology*, 10 (3): 38-43
- Çağlıköse, M. (2015). *Sınıf Öğretmenlerinin Mizah Tarzları İle Öğrencileri Motive Etme Düzeylerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri
- Çelikten, M., Şanal, M., & Yeni, Y. (2005). Teaching profession and its characteristics. *Erciyes University, Institute of Social Sciences Journal*, 19(2), 207-237.
- Davies, C. (1991). Exploring the thesis of the self-deprecating Jewish sense of humor. *Humor-International Journal of Humor Research*, 4(2), 189-210.
- Demirci, G. (2013). *Eğitimde mizah ve karikatür kullanmanın öğrenci başarısı ve motivasyonuna etkisi: Ortaokul 7. sınıf fen ve teknoloji dersi örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Demirtaş, H. & Özer, N. (2007). Öğretmen Adaylarının Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Başarısı Arasındaki İlişkisi, *Eğitimde Politika Analizleri Ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 2(1): 34-48
- Devellioğlu, F. (2007). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Aydın:Ankara,
- Doğan, D. M. (1996). *Büyük Türkçe Sözlük*. İz Yayıncılık: İstanbul
- Duncan, S. (2003). *Şimdiki An Farkındalığı-Basit Ve Adım Adım Şimdide Yaşama Rehberi*. (M. Uzun, Çev.), Kuraldışı: İstanbul
- Eastman, M. (1972). *The Sense Of Humoré*, Octagon Books, New York
- Eldeleklioğlu, J. (2008). Ergenlerin Zaman Yönetimi Becerilerinin Kaygı, Yaş,Cinsiyet Değişkenleri Açısından incelenmesi, *İlköğretim Online*, 7(3): 656-663
- Erden, M. (1998). *Eğitimde program değerlendirme*, Anı Yayıncılık: Ankara
- Erdul, G. (2005). *Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri ile Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişki*, Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa
- Erickson, S. J. & Feildstem, S. W. (2007). Adolescent Humor and Its Relationship to Coping, Defense Strategies, *Psychological Distress and Well-Being*, *Child Psychiatry and Human Development*, 37(3), 255-271
- Eroğlu, F. & Bayrak, S. (1994). Örgüt faaliyetleri açısından zaman yönetimi, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(3-4): 255-271
- Erözkan, A. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Kişiler Arası İlişki Tarzları Ve Mizah Tarzları, *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 56-66

- Farmer, S. and Seers, A. (2004), "Time enough to work: employee motivation and entrainment in the workplace", *Time & Society*, 13, 265-84.
- Fidanoğlu, O. (2006). *Evlilik Uyumu, Mizah Tarzı ve Kaygı Düzeyi Arasındaki İlişki*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Frankl, V. 1984. *Man's Search for Meaning*. Washington Square Books, New York.
- Garner, R. (2006). Humor in pedagogy and how ha ha can lead to ah ha: Physiological and psychological effects, *College Teaching*, 54, 177-180
- Genç, N (1997). *Zirveye Götüren Yol: Yönetim*. Timaş Yayınları:İstanbul
- George, J.M. and Jones, G.R. (2000), "The role of time in theory and theory building", *Journal of Management*, 26 (4), 657-84.
- Gorham, J., & Christophel, D. (1990).The relationship of teachers' use of humor in the classroom to immediacy and student learning, *Communication Education*, 39, 46-62
- Green, S.B., & Salkind, N. J. (2005). *Using SPSS for Windows and Macintosh: Analyzing and understanding data* (4th edition.). New Jersey: Prentice Hall.
- Greene, R. & Elffers, J. (2000). *İktidar Güç Sahibi Olmanın 48 Yasası*, Çeviren: Babayiğit, Zeliha, İyidoğan, Altın Kitaplar Yayınevi: İstanbul
- Güneş, F. (2012). Bologna süreci ile yükseköğretimde öngörülen beceri ve yetkinlikler, *Journal of Higher Education and Science*, 2(1), 1-9.
- Güven, S. (2013). *Cerrahi Kliniklerde Çalışan Hemşirelerin Mizah Tarzları İle Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Saptanması*, Yüksek Lisans Tezi Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Hampes, W.P. (2005).Correlations between humor styles and loneliness, *Psychological Reports*, 96,747-750
- İlhan, T. (2005). *Öznel İyi Oluşa Dayalı Mizah Tarzları Modeli*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- İslamoğlu, A. H. (2003). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.: İstanbul
- Kara, H. (2014).Yöneticilerin Mizah Tarzlarının Uygulamadaki Durumunun Kuramsal ve Uygulamalı Olarak Açıklanması, *Tarih Okulu Dergisi*, 7, 701-704
- Karahan, N. (2008). *Öğretmen yetiştirme düzeni ve Türkiye örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Karaoğlan, A. D. (2006). *Üst Düzey Yöneticilerin Zaman Yönetimi*, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir
- Kher, N. (1999).Using humor in the college classroom to enhance teaching effectiveness in dread courses, *College Student Journal*, 33: 400-406
- Kışla, A. (2017). *Hastane Yöneticilerinde Etkin Zaman Yönetimi*, Yüksek Lisans Tezi, Namık Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tekirdağ
- Kocabaş, İ. & (2003).Erdem, R. Yönetici Adayı Öğretmenlerin Kişisel Zaman Yönetimi Davranışları, *Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 203-210
- Koçel, T. (2011). *İşletme Yöneticiliği*, Beta:İstanbul
- Koestler, A. (1997). *Mizah Yaratma Eylemi*, (Çev. Kabakçıoğlu S. – Kabakçıoğlu Ö.), İris Yayınları, İstanbul.

- Kuiper, N. A. & Nicholl, S. (2004). Thoughts of feeling better? Sense of humor and physical health, *Humor: International Journal of Humor Research*, 17(1/2), 37-66
- Küçük, M. (2008). *Zamanı Doğru Kullanmak-Zaman Yönetimi*, Kum Saati Yayınları: İstanbul
- Küçük, M. (2014). *Orta Öğretim Kurumu Yöneticilerinin Zaman Yönetimi Becerileri İle Tutumları (Adıyaman İli Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Türk Hava Kurumu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Küçükahmet, L. v.d. (1999). *Öğretmenlik mesleğine giriş*, Alkım Yayınevi: İstanbul
- Lakem, A. (1997). *Zaman Hayattır Zamanı Ve Hayatınızı Nasıl Kontrol Edersiniz?* (Çev. Tezcan S.), Rota Yayınları, İstanbul
- Liu, O. vd. (2009). The assessment of time management in middle-school students, *Personality and Individual Differences Journal*, 47(3), 174-179
- Lowe, J. (1986). Theories of ethnic humor: How to enter, laughing. *American Quarterly*, 38(3), 439-460.
- Lunenberg, M. (2002). Designing a curriculum for teacher educators, *European Journal of Teacher Education*, 25(2-3), 263-277
- Malnowski, A. (2013). J. Characteristics of Job Burnout and Humor among Psychotherapists, *Humor*, 26: 117-133
- Martin R. A. (2007). *The psychology of humor: An integrative approach*, Elsevier Academic Press: San Diego, CA
- Martin R. A. v.d. (2003). Individual differences in uses of humor and their relation to psychological well-being: Development of the Humor Styles Questionnaire, *Journal of Research in Personality*, 37(1), 48-75
- Maslow, A. (1954). *Motivation and Personality*, Random House: New York
- McGhee, P. E., & Lloyd, S. (1982). Behavioral characteristics associated with the development of humor in young children. *The Journal of Genetic Psychology*, 141(2), 253-259.
- Mısra, R. & Mckean, (2000). M. College students' academic stress and its relation to their anxiety, time management, and leisure satisfaction, *American Journal of Health Studies*, 16(1):41-51
- Morreall, J. (1997). *Gülmeyi Ciddiye Almak*, (Çev. Aysevener K. – Soyer Ş.), İris Yay.: İstanbul
- Nunnally J.C. (1978). *Psychometric theory*. New York: McGraw-Hill.
- Orhan, E. E. (2017). Türkiye'de Öğretmen Adayları Aldıkları Öğretmen Eğitimi Hakkında Ne Düşünüyor? Nitel Bir Araştırma, *Eğitim ve Bilim*, 42(189):
- Özbek, E. Çizgi ve Kumaları, (2004). *10. Uluslararası Karikatür Festivali*, Ankara
- Özdemir, A. (2006). *Farklı Örgüt Kültürü Olan İşletmelerde Zaman Yönetimi Üzerine Ampirik Bir Araştırma: Bursa İl Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Özer, G. (2014). *Orta Öğretim Kurum Yöneticilerinin Mizah Tarzlarının İncelenmesi (Kayseri İli Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri

- Özkılıç, R. (2003). *Sınıfta Zaman Yönetimi, Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar*, Ed.: Leyla Küçükahmet, Nobel Yayın ve Dağıtım: Ankara, 85-101
- Peltekoğlu, F. B. (1996). Zamanı İyi Kullanmak Zorundayız, *Verimlilik Dergisi*, M.P.M. Publication, Ankara
- Recepoğlu, E., & Özdemir, S. (2013). Okul müdürlerinin öğretim liderliği davranışları ile okulun örgütsel sağlığı arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 4(4), 629-664.
- Roesch, R. (2007). *Yoğun İnsanlar İçin Zaman Yönetimi* (Çev. Yeniçeri S.), Beyaz Yayınları: İstanbul
- Sabuncuoğlu, Z. & Paşa, M. (2002). *Zaman Yönetimi*, Ezgi Kitabevi: Bursa
- Sanders, B. (2001). Kahkahanın Zaferi: Yıkıcı Bir Tarih Olarak Gülme, (Çev. Atakay K.), Ayrıntı Yayınları: İstanbul
- Sayar, B. (2012). *Üniversite Öğrencilerinin Mizah Tarzları İle Umutsuzluk ve Boyun Eğici Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya
- Saygısever, Y. (2002). *İşletme Yöneticilerinin Etkin Zaman Kullanımı ve Çalışanlar Açısından Zaman Yönetiminin Araştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Schleicher, A. (2012). *Preparing teachers and developing school leaders for the 21st century: Lessons from around the world*, OECD Publishing: Paris, France
- Schreiber, J. L. S. (1997). *Zamanı Kullanma Sanatı* (İ. Açıksöz, Çev.), Altın Kitaplar Yayınevi: İstanbul
- Sepetçi, C. (2010). *Okul Yöneticilerinin Mizah Tarzlarının Betimlenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat
- Shulman, L. S. (1987). *Knowledge and teaching: Foundations of the new reform*, *Harvard Educational Review*, 57:1-22
- Sıvacı, S. Y. – Gülbahar, B. (2018). Öğretmen Adaylarının Öz Yeterlik Algılarıyla Mizah Tarzları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(1):83- 109
- Sıvacı, S. Y. & Kuzu, Y. (2017). Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği Ölçeğinin Geliştirilmesi *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED)*, 3(2): 155-167
- Smith, J. (1998). *Daha İyi Nasıl: Zaman Yönetimi* (Ali Çimen, Çev.), Timaş Yayınları: İstanbul
- Smythe, J.A. and Robertson, I.T. (1999), "On the relationship between time management and time estimation", *British Journal of Psychology*, 90, 333-47.
- Sönmez, V. (2003). *Eğitimin tarihsel temelleri*, Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Anı Yayıncılık: Ankara
- Subramanian, A. (2016). Time Management And Academic Achievement Of Higher Secondary School Students. *International Journal of Research - Granthaalayah*, 4(12): 6-15
- Sünbül, A. M. & Arslan, C. (2006). Öğretmen Yeterlik Ölçeğinin Geliştirilmesi Üzerine Bir Araştırma, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (2)

- Sünbül, A. M. (2001). *Bir meslek olarak öğretmenlik*, Ö. Demirel & Z. Kaya. (Editör). Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Pegem A Yayıncılık: Ankara
- Şahin, İ., (2014). *İlkokul Yöneticilerinin Zaman Yönetimi Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Mevlana Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya
- Şahin, K. (2014). *Lise Öğretmenlerinin Zaman Yönetimi Hakkındaki Görüşleri*, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş
- Şimşek, M. Ş. V.d. (2009). *Zaman Yönetimi Ve Yönetimsel Zamanda Etkinlik* (Ed. M. Ş. Şimşek & A. Soysal, A. Çelik), Ankara
- Şişman, M., & Acat, M. B. (2003). Öğretmenlik uygulaması çalışmalarının öğretmenlik mesleğinin algılanmasındaki etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 235-250.
- Tahir, K. (2016). *Temel Profesyonel Yetkinlikler ve Öğretmen Standartları*, Makedonya Vatandaşlık Eğitim Merkezi, Basım evi Vincent grafika: Makedonya
- TDK, (2018a, Şubat) Öğretmen, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5a7c276f2cbb78.63663443 adresinden 5 Şubat 2018 tarihinde alınmıştır.
- TDK, (2018c, Şubat) Sorumluluk, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5a78f29c103097.70751507 adresinden 5 Şubat 2018 tarihinde alınmıştır.
- TDK, (2018d, Şubat) Zaman, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5a838e75444259.30372997 adresinden 12 Şubat 2018 tarihinde alınmıştır.
- Teker, N. (2015). *Eğitim Yöneticilerinin Ait Oldukları Mizah Tarzları İle İş Doyumları Arasındaki İlişki (İstanbul İli Başakşehir İlçesi Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Tengilimoğlu, D. v.d. (2007). *Zaman Yönetimi*, (Ed. H. Tutar), Seçkin Yayınları: Ankara
- Tengilimoğlu, D. v.d. (2011). *Zaman Yönetimi*, (Ed. H. Tutar), Seçkin Yayınları: Ankara.
- Timpe, A. D. (1987). *The management of time*. Facts on File.
- Töremen, F. (2013). *Eğitim Bilimine Giriş*, İdeal Kültür Yayıncılık: İstanbul
- Tıraş, Z. v.d. (2011). Öğretmen adaylarında mizah tarzları, problem çözme ve benlik saygısının incelenmesi *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 8:2
- Tutar, H. (2003): *Zaman Yönetimi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Türer, A. (2009). *Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme ve Sorunlar-I*. public.cumhuriyet.edu.tr/aturer/ogretmenyetistirme.html. Erişim Tarihi: 17.06.2012.
- TYYÇ, (2018a, Şubat) Türkiye Yükseköğretim Yeterlilik Çerçevesi, <http://tyyc.yok.gov.tr/?pid=10> adresinden 5 Şubat 2018 tarihinde alınmıştır.
- TYYÇ, (2018b, Şubat) Türkiye Yükseköğretim Yeterlilik Çerçevesi, <http://tyyc.yok.gov.tr/?pid=33> adresinden 5 Şubat 2018 tarihinde alınmıştır.
- Uluçınar, A. (1996). *Globalleşen Dünyanın Süper Yöneticilerine*, Türkmen Kitabevi: İstanbul
- Usta, Ç. (2005). *Mizah dilinin gizemi*, Akçağ Yayınları: Ankara

- Uyanık, Ö. v.d. (2015). Türkiye İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması'na Göre Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Mizah Tarzları, *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2): 403-430
- Varişoğlu, B. v.d. (2012).Türkçe Öğretmeni Adaylarının Zaman Yönetimi Becerileri Ve Tutumlarının İncelenmesi, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi [TAED]* 47: 75-86.
- Wandersee, J. (1982). Humor as a teaching strategy, *The American Biology Teacher*, 44: 212-218
- Yarwood, D. L. (1995). Humor and administration: A serious inquiry into unofficial organizational communication. *Public administration review*, 81-90.
- Yerlikaya, E. E. (2003). *Mizah tarzları ölçeği (Humor styles questionnaire) uyarlama çalışması*, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana
- Yoltaş, N. (2004).*Karikatür ve Mizah*, 10. Uluslararası Karikatür Festivali, Ankara
- Zaman, F. (2004). *Türk Milli Eğitim Teşkilatında Toplam Kalite Yönetiminin Uygulama Analizi Ve Keçiborlu (Isparta) İlçesinde Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta

EKLER

EK 1. Ölçek Kullanma İzni (Zaman Yönetimi Envanteri)

EK 2. Ölçek Kullanma İzni (Mizah Tarzları Ölçeği)

EK 3. Ölçek Formu (Bağımsız Çalışabilme Ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği Ölçeği)

EK 4. Ölçek Formu (Mizah Tarzları Ölçeği)

EK 5. Ölçek Formu (Zaman Yönetimi Envanteri)

EK 1. Ölçek Kullanma İzni (Zaman Yönetimi Envanteri)

Alıcı: "sonay1985@gmail.com" <sonay1985@gmail.com>

----- Forwarded message -----

From: **Prof.Dr.Sema ALAY ÖZGÜL** <salay@marmara.edu.tr>

Date: 6 Ara 2017 Per 09:51

Subject: Re: Anketinizin kullanım izni

To: S. Yüksel SIVACI <sysivaci@ahievran.edu.tr>

Hocam merhabalar,
ilgili dosyalar ekte. Çalışmalarınızda kolaylıklar dilerim.

Sema

----- Prof.Dr. Sema ALAY ÖZGÜL Spor Yöneticiliği
Bölümü, Spor Bilimleri Fakültesi, Marmara Üniversitesi Anadolu Hisarı Yerleşkesi, Göksu
Mahallesi,Cuma Yolu Cad, No:1, Beykoz-İSTANBUL Prof.Dr. Sema ALAY OZGUL
Department of Sport Management, Faculty of Sport Sciences, Marmara University Anadolu
Hisarı Campus, Goksu Mahallesi,Cuma Yolu Cad. No:1, Beykoz-ISTANBUL -----

On 05-Dec-17 1:50 PM, S. Yüksel SIVACI wrote:

Değerli hocam,

Bir öğrencimin yüksek lisans çalışması için "ZAMAN YÖNETİMİ ANKETİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK" isimli anketi kullanmak istiyoruz.

Bu konu ile ilgili izin verirseniz çok mutlu olurum.

İyi çalışmalar dilerim.

EK 2. Ölçek Kullanma İzni (Mizah Tarzları Ölçeği)

Sonay Cesur <sonay1985@gmail.com>

7.03.

2016

Alıcı: ercumentyerlik.

Hocam ben Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları Öğretimi dalında yüksek lisans yapıyorum.Seminer çalışmamı ve yüksek lisans tezimi 'Öğretmen adaylarının Mizah Tarzları' üzerine yapmayı düşünüyorum.

Dört boyutu olan Mizah Tarzları Ölçeğinde hangi maddeler hangi boyutlara karşılık gelmektedir.Ölçeğin puanlama yöntemini ve ölçek formunu yüksek lisans çalışmamda kullanmak istiyorum.

Gerekli iznin verilmesi hususunu arz ederim.

Yrd.Doç Dr. Sadık Yüksel Sıvacı
Danışman Öğretim Görevlisi

Sonay CESUR
Yüksek Lisans Öğrencisi

Ercument Yerlikaya <ercumentyerlikaya@gmail.com>

7.03.2

016

Alıcı: bana

Selamlar,

Mizah Tarzları Ölçeği'ni araştırmanızda kullanmaya karar vermenize sevindim. İhtiyaç duyabileceğiniz kimi bilgileri ekteki dosyalarda bulabilirsiniz. Kolay gelsin, iyi çalışmalar.

E. Ercüment Yerlikaya
Çukurova Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi
Psikoloji Bölümü
01330 Balcalı/ADANA

ercumentyerlikaya@gmail.com

EK 3. Ölçek Formu (Bağımsız Çalışabilme Ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği Ölçeği)

Bu ölçek Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretimi bilim dalı bölümü öğrencisi Sonay Cesur tarafından 'Öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği ile mizah tarzları ve zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişki konusunun araştırılması amacıyla hazırlanmıştır. Ölçekte toplanan veriler yalnızca araştırmada kullanılacaktır. İsim yazmanıza gerek yoktur. Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

KİŞİSEL BİLGİLER

1) Cinsiyet:

Kadın() Erkek()

2) Yaş:

16-20() 21-25() 26-30() 31-35() 36-40()

4) Branş:

Sosyal Bilgiler Eğitimi () Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi () Sınıf
Eğitimi () Fen Bilgisi Eğitimi () Matematik Eğitimi () Okul
Öncesi Eğitimi () Türkçe Eğitimi ()

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik ()

5) Öğretmenlik mesleğini isteyerek mi seçtiniz? Evet() Hayır()

Madde No	BAĞIMSIZ ÇALIŞABİLME VE SORUMLULUK ALABİLME YETKİNLİĞİ ÖLÇEĞİ					
		Hiç Yetkin Değilim	Biraz Yetkinim	Orta Düzeyde Yetkinim	Yetkinim	Çok Yetkinim
1	Bireysel çalışmalarda sorumluluk almada	1	2	3	4	5
2	Grup çalışmalarında sorumluluk almada	1	2	3	4	5
3	Bireysel çalışmalarda aldığım görevi etkin bir şekilde yerine getirmede	1	2	3	4	5
4	Grup çalışmalarında aldığım görevi etkin bir şekilde yerine getirmede	1	2	3	4	5
5	Bir birey olarak kendimi tanımada	1	2	3	4	5
6	Güçlü yönlerimi kullanabilmede	1	2	3	4	5
7	Zayıf yönlerimi bilip, geliştirmede	1	2	3	4	5
8	Kendi gereksinimlerimi karşılayabilmede	1	2	3	4	5
9	Uygulamada karşılaşılan sorunları çözmek için bireysel olarak sorumluluk alabilmede	1	2	3	4	5
10	Öngörülemeyen sorunları çözmek için bireysel olarak sorumluluk alabilmede	1	2	3	4	5
11	Karmaşık olan sorunları çözmek için bireysel olarak sorumluluk alabilmede	1	2	3	4	5
12	Kendime karşı saygılı olma konusunda	1	2	3	4	5
13	Üzerime düşen görevleri yerine getirebilmede	1	2	3	4	5
14	Kendi işlerimi kendim yürütme konusunda	1	2	3	4	5
15	Düşüncelerimden kendimi sorumlu tutabilmede	1	2	3	4	5
16	Davranışlarımdan kendimi sorumlu tutabilmede	1	2	3	4	5
17	Çalışkan biri olma konusunda	1	2	3	4	5
18	Alanımdaki bir sorunu bağımsız olarak değerlendirerek çözüm yöntemi geliştirebilmede	1	2	3	4	5
19	Alanımla ilgili bilgileri eleştirel bir görüşle değerlendirebilmede	1	2	3	4	5
20	İleri düzey çalışmalarını bağımsız olarak yürütebilmede	1	2	3	4	5

EK 4. Ölçek Formu (Mizah Tarzları Ölçeği)

MİZAH TARZLARI ÖLÇEĞİ							
İnsanlar mizahı çok farklı biçimlerde yaşar ve dışa vururlar. Aşağıda mizahın yaşanabileceği farklı biçimleri ifade eden cümleler yer almaktadır. Lütfen her bir cümleyi dikkatle okuyarak o ifadeye ne ölçüde katıldığınızı ya da katılmadığınızı belirtin. Lütfen mümkün olduğunca dürüst ve tarafsız olarak yanıtlamaya çalışın. Yanıtlarınız için aşağıdaki değerlendirme ölçeğini temel alın:							
	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum	Kararsızım	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamıyla katılıyorum
1. Genellikle çok fazla gülmem ya da başkalarıyla şakalaşmam.	1	2	3	4	5	6	7
2. Moralim bozuk olduğunda genellikle kendimi mizahla neşelendirebilirim.	1	2	3	4	5	6	7
3. Birisi hata yaptığında çoğunlukla onunla bu konuda dalga geçerim.	1	2	3	4	5	6	7
4. İnsanların benimle dalga geçmelerine ya da bana gülmelerine gereğinden fazla izin veriyorum.	1	2	3	4	5	6	7
5. İnsanları güldürmek için çok fazla uğraşmam gerekir - doğuştan esprili bir insan gibiyimdir.	1	2	3	4	5	6	7
6. Tek başıma bile olsam çoğunlukla yaşamın gariplikleriyle eğlenirim.	1	2	3	4	5	6	7
7. İnsanlar asla benim mizah anlayışım yüzünden gücenmez ya da incinmezler.	1	2	3	4	5	6	7
8. Kendimi yermem ailemi ya da arkadaşlarımı güldürüyorsa eğer, çoğunlukla bu işi kendimden geçerek yaparım.	1	2	3	4	5	6	7
9. Başımdan geçen komik şeyleri anlatarak insanları pek güldürmem.	1	2	3	4	5	6	7
10. Üzgün ya da mutsuzsam, kendimi daha iyi hissetmek için genellikle o durumla ilgili gülünç bir şeyler düşünmeye çalışırım.	1	2	3	4	5	6	7
11. Espri yaparken ya da komik bir şey söylerken genellikle karşımdakilerin bunu nasıl kaldıracağını pek önemsemem.	1	2	3	4	5	6	7
12. Çoğunlukla kendi güçsüzlüklerim, gaflarım ya da hatalarımla ilgili gülünç şeylerden söz ederek, insanların beni daha çok sevmesini ya da kabul etmesini sağlamaya çalışırım.	1	2	3	4	5	6	7
13. Yakın arkadaşlarımla çok sık şakalaşır ve gülerim.	1	2	3	4	5	6	7
14. Yaşama karşı takındığım mizahi bakış açısı, benim olaylar karşısında aşırı derecede üzülmemi ya da kederlenmemi önler.	1	2	3	4	5	6	7
15. İnsanların, mizahı başkalarını eleştirmek ya da aşağılamak için kullanmalarından hoşlanmam.	1	2	3	4	5	6	7
16. Çoğunlukla kendi kendimi kötüleyen ya da alaya alan espriler yapmam.	1	2	3	4	5	6	7
17. Genellikle fıkra anlatmaktan ve insanları eğlendirmekten hoşlanmam.	1	2	3	4	5	6	7
18. Tek başıma olsam ve mutsuzsam, kendimi neşelendirecek gülünç şeyler düşünmeye çalışırım.	1	2	3	4	5	6	7
19. Bazen öyle komik şeyler gelir ki aklıma bunlar insanları	1	2	3	4	5	6	7

incitebilecek, yakışık almaz şeyler olsa bile, kendimi tutamam söylerim.							
20. Espriler yaparken ya da komik olmaya çalışırken çoğunlukla kendimi gereğinden fazla eleştiririm.	1	2	3	4	5	6	7
21. İnsanları güldürmekten hoşlanırım.	1	2	3	4	5	6	7
22. Kederli ya da üzgünsem genellikle mizahi bakış açımı kaybederim.	1	2	3	4	5	6	7
23. Bütün arkadaşlarım bunu yapıyor olsa bile, bir başkasıyla alay edip ona gülerlerken asla onlara eşlik etmem.	1	2	3	4	5	6	7
24. Arkadaşlarımla ya da ailemle birlikteyken çoğunlukla hakkında espri yapılan ya da dalga geçilen kişi ben olurum.	1	2	3	4	5	6	7
25. Arkadaşlarımla çok sık şakalaşmam.	1	2	3	4	5	6	7
26. Tecrübelerime göre bir durumun eğlendirici yanlarını düşünmek, sorunlarla başa çıkmada çoğunlukla etkili bir yoldur.	1	2	3	4	5	6	7
27. Birinden hoşlanmazsam çoğunlukla onu küçük düşürmek için hakkında espri yapar ya da alay ederim.	1	2	3	4	5	6	7
28. Sorunlarım varsa ya da üzgünsem, çoğunlukla gerçek duygularımı, en yakın arkadaşlarım bile anlamasın diye, espriler yaparak gizlerim.	1	2	3	4	5	6	7
29. Başkalarıyla birlikteyken genellikle aklıma söyleyecek esprili şeyler gelmez.	1	2	3	4	5	6	7
30. Neşelenmek için başkalarıyla birlikte olmam gerekmez, genellikle tek başımayken bile gülecek şeyler bulabilirim.	1	2	3	4	5	6	7
31. Bir şey bana gerçekten gülünç gelse bile, birini gücendirecekse eğer, buna gülmem ya da bununla ilgili espri yapmam.	1	2	3	4	5	6	7
32. Başkalarının bana gülmesine izin vermek benim, ailemi ve arkadaşlarımı neşelendirme tarzımdır.	1	2	3	4	5	6	7

Ek 5. Ölçek Formu (Zaman Yönetimi Envanteri)

Bu envanter sizi tanımlayabilecek 27 soru içermektedir. Lütfen her soruyu okuyunuz ve sonra sizi en iyi tanımlayan ve ilgilendiren uygun kategoriye soruların yanındaki parantezlerden birinin içine işaret koyarak belirleyiniz. Örneğin, eğer birinci soruda ‘her zaman’ seçeneği size uygunsa ‘her zaman’ seçeneğinin altındaki kutucuğun içine işaret koyunuz. Sizin nasıl olmak istediğinizle değil, nasıl düşündüğünüzle ilgilendiğimizi unutmayınız. 27 sorunun tamamını cevapladığınızdan emin olunuz.

Zaman planlaması ölçeği zamanınızın nasıl kullandığınızı ve yönettiğinizi değerlendiren bir envanteredir. Bu bir test değildir. ‘Doğru’ veya ‘yanlış’ yanıt yoktur, içtenlikle cevaplamanız önemlidir. İlginize teşekkürler.

Zaman Planlaması(Kısa ve Uzun Vadeli Planlama)		Her Zaman	Sık Sık	Bazen	Nadiren	Hiç
1	Güne başlamadan önce gününüzü planlar mısınız?					
2	Hafta başlarında her hafta için bir dizi amaçlar saptar mısınız?					
3	Her gün planlama için zaman harcar mısınız?					
4	Her gün kendiniz için bir takım amaçlar belirler misiniz?					
5	Her gün yapmak zorunda olduğunuz şeylerin listesini yapar mısınız?					
6	Okul günlerinizde yapmak zorunda olduğunuz aktivitelerin programını yapar mısınız?					
7	Bir sonraki hafta için ne başarmak istediğiniz net olarak belirgin mi?					
8	Çalışmalarınızı bitirmek için kendinize tarih saptar mısınız?					
9	Çok uğraş gerektiren çalışmalarınız için en iyi zamanınızı programlamaya çalışır mısınız?					
10	Sizin için önemli tarihleri(örn., sınav tarihleri, ödev teslim tarihleri vs.) bir takvim üzerinde işaretler misiniz?					
11	Bir akademik takvim için bir dizi amaçlar belirler misiniz?					
12	Makaleleri şimdi gerekli olmasalar bile gelecekte olabilir diye dosyalar veya fotokopisini çeker misiniz?					
13	Yakın tarihte sınavınız olmasa bile, ders notlarınızı düzenli olarak tekrar eder misiniz?					

14	Üzerinde çalışabileceğiniz şeyleri boş zaman bulduğunuzda yapabilmek için yanınızda taşıyor musunuz?					
15	Önceliklerinizi belirler ve onlara uyar mısınız?					
*16	Her hafta sizinle ilgili olan şeyleri önceden bir plan yapmadan ve gerektiği gibi önceden takip etmeden yapar mısınız?					
Zaman Tutumları						
1	Zamanınızı yapıcı olarak kullanır mısınız?					
*2	Zamanınızı planlama işinde kendinizi geliştirmeye ihtiyaç duyuyor musunuz?					
3	Genel olarak kendi zamanınızı kendiniz planladığınızı hissedermisiniz?					
4	Genellikle amaçlarınızın hepsini size verilen hafta içerisinde çoğunlukla başarabileceğinizi düşünür müsünüz?					
5	Küçük kararları çabucak verebiliyor musunuz?					
*6	İnsanlara hayır diyememekten ötürü kendinizi sık sık okul işlerinizi engelleyen işlerle meşgul durumda bulur musunuz?					
*7	Yapacak bir şeyiniz yoksa kendinizi uzun süre bekliyor durumda bulur musunuz?					
Zaman Harcattırıcılar						
*1	Normal bir okul gününde, okul işlerinden kendi özel işlerinizle daha çok zaman harcar mısınız?					
*2	Fayda sağlamayan alışkanlıklara veya aktivitelere devam eder misiniz?					
*3	Günde ortalama bir paket sigara içiyor musunuz?					
*4	Önemli okul ödevinin son teslim gününden bir gece önce hala onun üzerinde çalışır mısınız?					

*Bu maddeler ters puanlanmıştır.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı, Soyadı :Sonay CESUR

Doğum Yeri ve Yılı : 08.12.1985/Kozaklı

Yabancı Dili : İngilizce

E-posta : sonay1985@gmail.com

Eğitim Durumu

Lisans: Erciyes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı-2006

Yüksek Lisans: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı- 2018

Mesleki Deneyim

Mahsenli İlkokulu Akçakent/Kırşehir 2006 (Öğretmen)

Toklumen İlkokulu Merkez/Kırşehir 2016 (Müdür Yardımcısı)

Özbağ Örcün İlkokulu Merkez/Kırşehir 2018 (Öğretmen)